

№ 230.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sob. św. Pelagii.
Niedz. św. Wincent. Kadł.
Pon. św. Franciszka Bor.
Wt. św. Placydy.
Sr. św. Makymilliana.
Czw. św. Edwarda Kr.
Piąt. św. Kaliksta P. M.

Wschód słońca: godz. 6 m. 13
Zachód słońca: godz. 5 m. 21
Dług dnia: godz. 11 m. 08
Ubyło dnia: godz. 5 m. 37

Cena prawników:
W ŁODZI:
Rocznie rb. 6 k.
Półrocznie " 3 " -
Kwartalnie " 1 " 50
Miesięczn. " - " 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:
Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie " 3 " 70
ZAGRANICĄ:
Miesięcznie " 1 " 10

Redakcja

w Łodzi,
ul. Przejazd № 8.
Nr. telefonu 593.

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Sobota, dnia 8 Października 1910 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Minke; w Zgierzu, w sptece p. Patka.

CENA OGŁOSZEŃ: „Nadesłane“ na 1-ej stronie 50 kop. za wiersz pet. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petirowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Cukry deserowe, Kakao i Czekolada **Jana Fruzińskiego** Piotrkowska 71 wprost Pasażu Meyera. 482-r

Teatr Popularny A. MIELEWSKIEGO (KONSTANTYNOWSKA 16) **„Wesele podczas rewolucji“** Jutro o g. 3 po poł. sztuka w 3-ach aktach. **„Podpory społeczeństwa“** Jutro po raz drugi, o godz. 8 1/4 wiecz. sztuka Ibsena.

Znakomity środek odżywczy

KEFIR K. ŻYCKIEGO poleca apteka W. DANIELECKIEGO. Łódź, Piotrkowska № 130, tel. 12-93. 428r

50% oszczędności opału, usuwa wilgoć patent. **MULTIPLIKATOR OGRZEWANIA** Dr. W. P. Klobukowski, inż.-chem., Warszawa, Jerozolimska 71

THISBE PARFUMS ULTRA-PERSISTANT PARIS ED. PINAUD 2223 16

Teatr Łódzki Cegielniana 63. 3356 Jutro o g. 3 po poł. „Ożenić się nie mogę“. Jutro o godz. 8 m. 15 wiecz. „Komedya o człowieku, który redagował gazetę rolniczą“ „Komedya o człowieku, który poślubił Niemkę“.

Rewolucya w Portugalii.

Kiedy nastąpił przed oburzeniem powszechnym portugalski minister Franco, nie mogąc, mimo władzy dyktatorskiej, wykonywanej z całą bezwzględnością, zgnieść dążeń do większej swobody, do kontroli społeczeństwa nad sprawowaniem urzędów i nad wydatkami nieopatrznymi skarbu i dworu królewskiego, kiedy zwłaszcza na miejsce tego zniechwalonego ministra powołano człowieka rzekomo liberalnego, zdawało się, że w Portugalii w tym kraju, bogato uposażonym od przyrody, nastąpi czas pomyślniejszy.

Monarchiści odetchnęli swobodniej. Ale istniała od dawna partya republikańska, która nie lękała się co do wartości tej zmiany. Republikańskie utworzyli organizację bardzo czynną i bardzo rozgłoszoną, ruchliwie prowadzili propagandę celem przekonania narodu, że tylko utworze-

nie rzeczypospolitej na miejsce monarchii może wybawić kraj z niedoli.

Walka między rządem a republikanami była zacięta. Republikanów, a nawet ludzi podejrzanych tylko o republikanizm, więziono, mnóstwo ich puciekowało z kraju w obawie aresztowań. Nawzajem stronictwo wrogie rządowi wyzyskiwało każdą sposobność, aby ten rząd w oczach narodu zohydzić. A takich sposobności nie brakło. Zwłaszcza lekceważenie prawa, nadmiar ucisku i wadliwa gospodarka pieniężna dostarczały, jak i poprzednio, mnóstwo powodów do zjadliwej krytyki.



Manuel, król portugalski.

Niezadowolenie przenikło do armii, a zwłaszcza do floty. Wtedy położenie stało się groźnym.

W ostatniej chwili niemal rząd zapowiedział reformy w duchu większej swobody. Nie budził zwłaszcza zaufania.

Z republikanami łączą się antyklerykali. O królu Manuelu mówią, że jest za mało samostny, że jest manekinem, lalką, obracaną przez duchowieństwo tak, jak wymagają interesy dostojników kościoła, nie zaś interes państwowy.

Wybuch rewolucji stał się nieodzownym. Wiedzieli o tem dyplomacya europejska, wiedzieli mianowicie w Anglii.

Zadne mocarstwo nie miało interesu państwo-

wego w pozbawieniu tronu dzisiejszego monarchy. Owszem, dwór angielski byłby zapewne z przyjemnością widział doprowadzenie do skutku zamierzonego małżeństwa jednej ze swoich księżniczek (księżniczki Fife) z młodocianym królem. Ale stały się niemożliwemi stosunki pieniężne z Portugalią, bardzo niepewną płatniczką, wymagającą wszakże dostarczenia sobie nowych armat i nowych okrętów.

Dotychczasowy rząd portugalski nie dawał rękopami, że zdoła w tym względzie poprawić stan rzeczy. I to zapewne było głównym powodem opuszczenia, w jakim znalazła się dynastia portugalska.

W kraju straciła zaufanie liberalnych, ostatnie zapowiedzi rządowe musiały zniechęcić klerykalnych — słowem wewnątrz i zewnątrz zabrakło punktu oparcia.

Zamordowanie wpływowego deputowanego dr. Lombardy, przypisywane klerykatom, było iskrą rzuconą na obfite materiały eksplodujące.

Nastąpił wybuch, który prawdopodobnie kres położył panowaniu dynastji Koburg-Braganza.

S. R.

Z państwa Niebieskiego.

Wyższa izba prawodawcza chińska, pierwszy senat państwa Niebieskiego a zarazem zawiązek parlamentu, została zwolana na dzień 3 ci października.

Większość delegatów prowincjonalnych już się zjechała do Pekinu, regulaminu posiedzeń izby został zatwierdzony przez władzę najwyższą i oto jesteśmy świadkami ważnego wydarzenia historycznego na Dalekim Wschodzie — europeizacji ustroju państwowego chińskiego kolosa.

Jeżeli proces odrodzenia wewnętrznego Chin będzie szedł dalej w tem samym tempie, co w ciągu kilku lat ostatnich, to jak twierdzą znawcy Wschodu, będziemy mieli tam wkrótce do czynienia z potęgą, jakich mało na świecie.

Trzeba bowiem pamiętać, że rząd chiński, zrozumiałwszy konieczność przyjęcia cywilizacji europejskiej, wprowadza ją z wielką energią i bezwzględnością.

Stary Pekin już się zmienił nie do poznania. Blotniste ulice pokryły się gładkim asfaltem, papierowe latarnie zastąpiono silnymi słońcami elektrycznymi. Dwukołowe wózki, ciągnięte przez kulisów, wyparte przez setki samochodów i tramwajów elektrycznych, przejdą już niebawem do historii.

Obecnie wykończają już w Pekinie olbrzymie instalacje wodociągowe i kanalizacyjne. Słowem, świat cywilizowany w ciągu niespełna lat dziesięciu uzyskał nową dwumilionową stolicę, pełną nieopisanego ruchu, energii i pracowitości zupełnie bezprzykładnej.

Z Pekinu cywilizacja ta promieniuje na całe wschodnie, południowe i północne Chiny, przemieniając to państwo, będące do niedawna raczej federacją udzielnych wicekrólestw, aniżeli w ścisłym znaczeniu monarchią, w całość coraz bardziej organicznie zwartą.

Ścieżka kolejowa rozszerza się i zacieśnia coraz bardziej. Od trzech lat wszystkie nowe linie kolejowe budują już wyłącznie Chińczycy inżynierowie za chińskie również kapitały. Tam zaś, gdzie brak jeszcze tych kapitałów i sił potrzebnych do budowy olbrzymich linii kolejowych, tam bije się doskonale gościńce.

Nietylko materialnie rozwijają się Chiny. W roku 1900, podczas powstania bokserkiego, w całych Chinach liczone było tylko 15 wydawnictw periodycznych w języku chińskim, w tym jeden dziennik, i to urzędowy. Obecnie zaś wydawnictw tych liczą już przeszło 8,000; w czem samych dzienników chińskich wychodzi dziś przeszło 2,000, przyczem niektóre z nich mają po kilkaset tysięcy prenumeratorów i postawione są na poziomie zupełnie europejskim.

Wydawnictwa książkowe nie pozostają naturalnie w tyle za dziennikarskimi. W przekładach chińskich pojawiają się obecnie wszystkie nowości wielkich literatur europejskich, mnóstwo dzieł naukowych i ogrom beletrystyki.

O rozwoju i wzroście armii chińskiej nie będziemy tu mówili — dość, że Chiny mają już dzisiaj 400,000 wyćwiczonych po europejsku, wybotowanego żołnierza.

Rząd chiński, ustępując powszechnemu prądowi wolnościowemu i narodowemu, wydał już przed pięciu laty dekret, w którym zapowiedział stopniowe wprowadzenie konstytucji. W edyktie tym rząd przyrzekł, że zacznie od nadawania autonomii i tworzenia rad miejskich, okręgowych i prowincjonalnych, a kiedy w nich ludność przyzwyczai się do reprezentacyjnego systemu, utworzy parlament centralny i to w roku 1917. Równocześnie z tym edyktem rząd chiński wysłał najtęższych swoich prawników do Europy, celem przeprowadzenia studiów porównawczych nad najlepszymi ustawodawstwami konstytucyjnymi. Prawnicy ci już powrócili, przedstawiając rządowi mnóstwo bardzo cennych materiałów.

Program swój, obliczony na lat dwanaście, zaczął rząd centralny przeprowadzać i pierwszą jego część urzeczywistnił, powołując przed półtora rokiem do życia wybieralne rady prowincjonalne w 22 wicekrólestwach i prowincjach. Ordynację wyborczą dla tych sejmów prowincjonalnych oparto z ostrożnością na tak wysokim cenzusie finansowym, że wedle obliczenia znakomitego sinologa, Fargenela, prawo wyborcze posiada tylko pół procent ogółu ludności.

Przy takiej ordynacji sejmy prowincjonalne powinny byłyby być bardzo konserwatywne. Tymczasem stało się inaczej. Potężny prąd wolnościowy, nurtujący dzisiaj w całym narodzie chińskim, objął także i najwyższe i najbogatsze jego warstwy, które też solidarnie z klasami średnimi i niższymi domagają się energicznie skrócenia oznaczonego przez rząd terminu reform i wprowadzenia konstytucji wraz z parlamentem centralnym już teraz. Przewodnictwo w tym ruchu objął sejm wicekrólestwa Peczili, który zaproponował innym 21 sejmom utworzenie federacji, aby w ten sposób urzeczywistnić ideę parlamentu centralnego jeszcze zanim rząd ukończy swoje przygotowania do niego. Ideę tę sejm peczilijski, popartą bardzo gorąco przez całą wielce radykalnie usposobioną prasę, przyjęły zgodnie wszystkie inne sejmy. I oto już w trzy miesiące po ich zebraniu się i ukonstytuowaniu pojawiła się w Pekinie delegacja tych sejmów, aby rządowi wręczyć wspólną petycję.

Rząd, zaskoczony tem wszystkim, z początku okazywał dużą bezradność. Dopiero w styczniu b. r. książę regent ogłosił edykt, w którym, ponawiając swoje przyrzeczenie co do zwolnienia parlamentu w roku 1917, petycję sejmów odrzucił. Ciekawe są motywy, które przytoczył edykt cesarski na uzasadnienie późniejszego terminu zwolnienia parlamentu. Oto powołał się on najpierw na wolę zmarłego cesarza, co dla patryarchalnych Chin ma duże znaczenie, a potem twierdzi, że szerokie warstwy ludu chińskiego nie dojrzały jeszcze do skutecznego i świadomego udziału w życiu parlamentarnym.

Odpowiedź opinii publicznej na tę odpowiedź rządu była bardzo energiczna. Utworzyło się spe-

cialne towarzystwo „Przyjaciół szybkiego zwolnienia parlamentu”, które obok potężnej agitacji zaczęło zasypywać sejmy prowincjonalne telegramami z żądaniem, aby ponowiły swoją petycję. Sejmy odpowiedziały, że petycję ponowią i że życie nawet gotowe są ofiarować, jeżeli tego sprawa rychłego wyzwolenia ojczyzny wymagać będzie.

Równocześnie w Pekinie zaczął się ruch terrorystyczny przeciw rządowi. Kilku dygnitarzy znanych z konserwatyzmu, padło od kul spiskowców, a przed pałacem samego księcia regenta wybuchło, przedwcześnie zresztą, kilka bomb... Rząd jednak nie dał się zastraszyć i drugą petycją delegacji sejmowych odrzucił również kategorycznie, zabraniając sejmom na przyszłość przedkładania jakichkolwiek petycji.

Jednakże pomimo tej kategorycznej odpowiedzi, rząd swego programu reformy nie poniechał i właśnie przystąpił do zorganizowania senatu, jako wyższej izby prawodawczej. Do tego senatu w połowie wejdą książęta krwi i mianowani przez cesarza dygnitarze, w drugiej zaś połowie delegaci, wybrani przez sejmy prowincjonalne.

Ci oto delegaci zjechali się już do Pekinu i 20 września rozpoczęli obrady, wspólnie z innymi członkami senatu.

Senat będzie tymczasem pełnił funkcję całego parlamentu, do chwili — aż zostanie ukonstytuowana izba niższa, co według programu ma nastąpić w r. 1917.

Towarzystwa współdzielcze kredytowe w Królestwie Polskiem.

Komisja współdzielcza przy warszawskim oddziale Towarzystwa popierania przemysłu i handlu ogłosiła 3 rocznik, poświęcony kooperatywie kredytowej u nas w okresie lat od 1905 do 1908. Rocznik opiera się na nadesłanych przez stowarzyszenia kredytowe sprawozdaniach. Za rok 1908 nadesłało sprawozdań około 84 proc. stowarzyszeń, a mianowicie: Towarzystw pożyczkowo oszczędnościowych — 150, Towarzystw kredytowych — 19 i Towarzystw wzajemnego kredytu oraz Kas pożyczkowych przem. — 52. Rocznik w każdym razie daje obraz stanu i rozwoju naszych stowarzyszeń kredytowych.

Stan interesów stowarzyszeń pożyczkowo-oszczędnościowych, które nadesłały komisji współdzielczej sprawozdania, rozwijał się jak następuje:

Tow. pożyczkowo-oszczędnościowe.

	1905 r.	1906 r.	1907 r.	1908 r.
Członków	59,739	62,595	80,118	105,044
Udziały (w milionach rb.)	2.69	2.89	3.59	4.27
Wkłady (w mil. rubli)	5.59	7.18	10.36	13.11
Pożyczki (w mil. rubli)	8.16	9.14	12.06	15.28
Kapitały zapasowe (w tys. rubli)	195	245	367	577
Zyski	177	181	276	345
Obrót ogólny (w mil. rubli)	9.1	10.96	15.29	18.88

Towarzystwa kredytowe.

	1905 r.	1906 r.	1907 r.	1908 r.
Członków	9,569	11,252	15,167	22,412
Kapit. zakładowy: w Banku pań.	21,750	17,750	18,750	11,500
w innych	21,385	22,885	31,245	29,515
Wkłady (w tys. rb.)	474.9	639.8	1,000.6	1,581.0
Pożyczki (w t. rb.)	497.3	603.1	958.8	1,570.8
Kapitały: zapasowe	15.5	18.8	23.1	28.6
zarezerw.	2.4	2.2	3.9	6.3
Zyski	12.6	12.4	21.6	27.8
Obrót ogólny (w tys. rb.)	601.2	742.4	1,151.3	1,808.3

Tow. wzajemnego kredytu.

	1905 r.	1906 r.	1907 r.	1908 r.
Członków	41,521	42,596	45,782	51,549
Udziały (w tys. rb.)	7064	7159	7574	8779
Lokacje (w t. r.)	3,1796	3,2849	3,9266	4,6816
Skup weksli pożyczki (w t. r.)	33,9965	33,7836	39,9820	52,4029
Rezerwy	2,407	2,355	2,430	2,647
Zyski	596	701	836	1,018
Obrót ogólny (w tys. rb.)	48,092	53,554	61,971	76,426

Obrót ogólny 221 stowarzyszeń, które nadesłały swe sprawozdania, wynosił:

w r. 1905	57,795,698 rubli
" 1906	67,257,302 "
" 1907	78,419,740 "
" 1908	97,119,360 "

Sprawy wychodźcze.

Z biura Towarzystwa opieki nad wychodźcami otrzymujemy następujący komunikat:

„Jednym z zadań Towarzystwa opieki nad wychodźcami jest przeciwdziałanie sztucznej agitacji emigracyjnej i walka z działalnością tajnych agentów, rozsianych po całym kraju. W walce tej potrzebna jest atoli pomoc samego społeczeństwa, ponieważ centralne biuro warszawskie bez współdziałania szeregu życzliwych ludzi mieszkających w głównych ogniskach ruchu wychodźczego samo celu tego nie osiągnie.

Kierownictwo biura uprasza tedy wszystkich dobrych obywateli kraju o dostarczanie nazwisk, adresów i opisu działalności znanych im tajnych agentów i naganiaczy, przeciwko którym Towarzystwo wystąpi w sposób stanowczy.

Dopóki nie istniało Towarzystwo opieki nad wychodźcami, agenci emigracyjni byli jedynymi ludźmi, dostarczającymi jakiegoś takiego ułatwienia w wychodźstwie naszego ludu, a jakkolwiek robota ich była nieuczciwa, społeczeństwo nie było w możności nie jej przeciwstawić. Obecnie wszakże jest inaczej, to też zadaniem naszym jest z jednej strony tępić tajnych agentów i naganiaczy, a z drugiej popierać i rozszerzać działalność legalnej instytucji opiekuńczej przez rozpowszechnianie o niej wśród ludu rzetelnych wiadomości, jako też przez zakładanie oddziałów prowincjonalnych, przewidzianych przez ustawę. O czynną obywatelską pomoc w tym kierunku zwracamy się do wszystkich ludzi kraj młujących i pragnących jego dobra.

Przy sposobności objaśniamy, że jakkolwiek wyrabianie paszportów na wyjazd jest i kosztowne i uciążliwe, to jednakże póki paszporty emigracyjne tanie lub zupełnie bezpłatne nie zostaną zaprowadzone, lepiej jest w każdym poszczególnym wypadku starać się o paszport zagraniczny, niżeli oddawać się w ręce przemytników, ponieważ najczęściej samo przejście granicy przez zieloną komorę kosztuje tyle, co legalny paszport, a czasami nawet i więcej, a nadto połączone jest z pewnym ryzykiem i niebezpieczeństwem, a zawsze oddaje wychodźcę w ręce przemytnika i czyni go odem zależnym.

Nie należy przytem wierzyć agentom, podającym zawsze niższe ceny kosztu dla zachęcenia do drogi, gdyż potem, najczęściej już na najbliższej stacji kontroli, okazuje się, że koszt jest wyższy, ale wtedy już jest zapóźno i ostatni grosz na drogę wydać trzeba. Niechaj więc nikt bez porady Towarzystwa opieki nad wychodźcami w drogę się nie puszcza i w opowiadania tajnych agentów nie wierzy.

Nadto, zwracając się do biura Towarzystwa z prośbą o obliczenie kosztów podróży, należy wyraźnie powiedzieć, dokąd zamierza się jechać; najlepiej przynieść ze sobą lub podać w liście dokładny adres tej miejscowości, do której emigrant pragnie jechać, inaczej bowiem nigdy kosztów dokładnie podać nie można.

Biuro jest otwarte od 11 rano do 3 po południu, w Warszawie, przy ul. Erywańskiej № 6.

Ohydna zbrodnia na Jasnej Górze.

Jak zapowiadała depesza, którą zamieściliśmy w wczorajszym numerze, wczorajszego wieczora, w powiecie miechowskim ujęto Helenę z Krzyżanowskich Macochową. Aresztowanie to poprzedziły — jak pisze „Kuryer Warsz.” — fakty następujące:

W sobotę ubiegłą do mieszkania pp. J., spokrewnionych z rodziną Macochów, zamieszkałych w domu № 68 przy ul. Chłodnej, przybył Damazy Macoch i oświadczył, że z powodu zmiany mieszkania zostawia trzy zawiniątka z rzeczami, do czasu, zanim będzie je mógł zabrać na oczekiwane probostwo.

Następnie, gdy w pismach zjawiała się wiadomość o ucieczce Macocha i jej łączności ze spra-

wą morderstwa, a ewentualnie kradzieży na Jasnę Górę, p. J. natychmiast udał się do policyi i oddał złożone przez Damazego rzeczy, wyrażając wraz z innymi krewnymi gotowość udzielenia wszelkich wskazówek i wyjaśnień, któreby przyczyniły się do ujęcia mordercy i jego współniczek.

Jedna z kuzynek Heleny zakomunikowała, iż pod adresem Damazego do domu № 68 przy ulicy Chłodnej nadeszła depesza, podpisana przez «Stacha», a ostrzegająca przed grożącym niebezpieczeństwem ze strony № 31 i doradzająca wyjazd z Warszawy. Telegram ten niebacznie zniszczono, ale kopia znalazła się w telegrafii.

Jednocześnie wśród rzeczy, przyniesionych przez państwo J., znalazł się list, dający wskazówki, że Damazy i Macochowie utrzymują bliższe stosunki z jej szwagrem, p. Michałem Zajęcowskim, buchalterem cukrowni «Szreniawa», pod Proszowicami w Kieleckim, w pow. miechowskim. Ponieważ jednocześnie inne notatki, znalezione w ubraniu, zabranem w koszu z mieszkania przy ul. Żelaznej № 31, stwierdzały, że Damazy badał rozkłady pociągów na Koluski i Skarżysko w kierunku Miechowa, przeto pomocnik naczelnika wydziału śledczego, p. Kurnatowski, natychmiast w środę wieczorem wysłał szczegółową depeszę do naczelnika pow. miechowskiego, żądając aresztowania Damazego i towarzyszącej mu Macochowej.

Na wynik czekano dziś do godziny 5-ej zrana, gdy nadeszła depesza z Miechowa, donosząca o ujęciu Heleny Macochowej w Szreniawie.

Drugi telegram zawiadomił, że Damazy onegdaj już wyjechał z pow. miechowskiego, jak należy się domyślać, w kierunku pobliskiej granicy.

Helena, z domu Krzyżanowska, 1-go ślubu Macochowa, według zeznań kuzynek, jest od pięciu miesięcy w stanie błogosławionym.

Zaloga nie został odnaleziony. Podobiznę jego z fotografii w mundurze wojskowym, gdy służył w Baku, znalazł w koszu Damazego, nakazano skopiować i rozesłać przy listach gończych.

Wśród rzeczy, zabranych przez policyę, znajduje się również kosz, w którym morderca chciał pomieścić zwłoki Wacława Macocha, lecz namyślił się i użył do tego sofę klasztornej.

Zarząd IV T-wa wzajemnego kredytu w Warszawie komunikuje że Helena Macochowa miała u niego złożone 5,620 rb. na rocznym rachunku bieżącym.

Sumę tę złożyła ona wpłatami następującymi: 1 lipca roku z. 735 rb., 17 lipca 4,000 rb., 26 stycznia r. b. 540 rb., 15 lutego 75 rb. i 27 lipca r. b. 270 rb.

Zarząd ten zawiadomił o tem władze policyjne, które też niezwłocznie mu poleciły wstrzymać ewentualną wypłatę tej sumy.

Oprócz tego w jednym z banków znaleziono jeszcze znacznie większą sumę.

Sledztwo w sprawie zabójstwa Wacława Macocha — piszą do „Gońca Wiecz.” — zbliża się powoli ku końcowi. Niewiadomo tylko, jaki czynny udział w samym fakcie zabójstwa Wacława Macocha brał Damazy, a jaki służący Zaloga; świadectwo to dać mogą jedynie sami zbrodniarze, po przytrzymaniu ich. Natomiast coraz usilniej badana jest sprawa łączności tych dwóch ludzi razem z zabitym ze sprawą świętokradztwa.

Pisałem już, że ściśle ustanowiono, iż w ciągu 6 tygodni, t. j. od 24 września 1909 roku, Macoch nie był w klasztorze. Czy jednak sprytny pisarz gminy unyślił na ten czas nie wziął urlopu, po pierwsze, dla bezpieczeństwa osobistego, po drugie dlatego, aby z zewnątrz kierować całą akcją swobodniej?

Już w czasie sledztwa pierwsiastkowego mówiono coraz głośniejsz o tem, iż do świętokradztwa zamieszane są niewątpliwie osoby, pozostające w ściślejszym kontakcie z klasztorem. Pamiętny jest fakt zatarcia owych śladów od palców na futrynie okna przed odfotografowaniem ich przez naczelnika wydziału śledczego, p. Kowalika. Wówczas już teren zbrodni świętokradztwa był izolowany, nie mógł więc dokonać tego nikt, prócz kogoś z osób, zamieszkałych w klasztorze. Była to jednak tak śliska droga podejrzeń, że zanie-

chano jej, przypuszczając raczej, iż może ktoś przez nieuwagę zatarł ślady.

Wówczas też pewne ślady wskazywały na udział w kradzieży kobiety. Widziano ślady nóg kobiecych przed bramą tylną klasztoru, któreby zbiegli zbrodniarze itp.

Dziś wszystko to staje w pamięci i dzięki dotychczasowym wynikom sledztwa, które wykryło tak ścisły kontakt Damazego z Krzyżanowską i in., daje obfite pole do przypuszczeń, nie pozbawionych pozornej słuszności.

Przedewszystkiem rzucają się w oczy owe fundusze o. Damazego. Zwyczajny Paulin, nie pełniący żadnego urzędu, któryby pozwolił mu stykać się z funduszami klasztoru i tą drogą dochodzić do pieniędzy i za surowych rządów o. Rejmana i od czerwca wydaje ciągle duże sumy. Orgie i zabawy, urządzone przez p. Wacławową Macochową przy asystencji Damazego w jej mieszkaniu w Alejach Jerozolimskich i, jak się obecnie okazuje, w różnych hotelach i restauracjach, hałaśliwe, nieraz liczne — kosztować musiały dużo pieniędzy.



Damazy Macoch.

Sprawa ożenku p. Heleny Krzyżanowskiej, osoby, znanej z prowadzenia się dość lekkiego, z bratem stryjecznym, Wacławem, obietnica wywianowania jej, efektowny ślub u Wizytek, jeszcze efektowniejsza uczta weselna w hotelu Europejskim, wyjazd młodej i dobranej pary w podróż poślubną, ładne biżuterie młodej mężatki — wszystko to kosztowało dużo. Zachodzi pytanie: skąd biedny zakonnik, ślubujący ubóstwo, brał na to wszystko?



O. Izydor, przyjaćiel Damazego.

I na pytanie to, pomimo woli, jako odpowiedź i tłumaczenie, ciśnie się gwałtownie do pamięci zbrodnia okradzenia Obrazu Cudownego.

Dlaczego zabity został jednak Wacław Macoch, który jeszcze za życia dość obojętnie podobno patrzył na stosunek Damazego do swej powabnej żonki? Przecież, jako mąż, mąż pobłażliwy i nie zazdrosny, nie stał on na przeszkodzie kochliwemu zakonnikowi. Prawda, potrzebował pewno za to dużo pieniędzy, ale wiadomo, iż o. Damazy pieniądze miał i lubił je puszczać. Można się było wreszcie targować, odmówić... Ten wzgląd nie mógłby decydować o konieczności morderstwa.

I znów brutalnie nasuwa się inne podejrzenie: Wacław Macoch za dużo wiedział, a stosunki, panujące pomiędzy nim a resztą towarzystwa

nie były tego rodzaju, aby mu można było fać. W dalszym ciągu należy przypuścić, że jeśli spólny Wacława Macocha nie był tak dumny, aby równa obawa kary zamykała mu usta. Przeszkadzał tedy, był niebezpieczny dla... dedukcyi... dla bezpośrednich aktorów dramatu zabójstwa: o. Damazego, kapłana, i sługi, prostego parobka, Zaloga.

Cóż łączyło tych dwóch ludzi, tak krańcowo dalekich od siebie stanowiskiem, że żyli ze sobą w ścisłej komitywie, że jak wiadomo obecnie, cieszyli się względami jednej kobiety, że... zamordowali wspólnie człowieka, męża tej kobiety...

Się podejrzeń zaciska się. Któż w niej zostaje? Damazy, Zaloga i piękna Helena Krzyżanowska-Macochowa. Co zaś ich łączy tak dalece, że do przypieczętowania tej łączności potrzeba było aż zbrodni? Tu znów nasuwa się podejrzenie: świętokradztwo.

Zresztą wiemy, iż Macochowa jest ujęta, kwestya ujęcia Damazego jest zapewne również tylko kwestya czasu — stawieni przed sledztwem spólnicy muszą wyznać prawdę.

Dowiemy się wtedy, jaką właściwie rolę w całej sprawie odegrał zamordowany Macoch, którego teraz przypisują jedynie pośrednictwo przy spieniężaniu zrabowanych kosztowności.

Dowiemy się również niewątpliwie czegoś pewnego w sprawie dwóch zakonników: o. Izydora i o. Bazylego, z którymi, zwłaszcza z pierwszym, łączyły Damazego stosunki bliższe. W stosunku do innych zakonników Damazy trzymał się zdaleka.

W dniu 5 b. m. przez władze śledcze przesłuchiwany ojciec Damazego i dziewiętnastoletni brat Franciszek, którzy poznali z fotografii zamordowanego Wacława jako brata i syna. Mieszkająca w Częstochowie dawna posługaczka Wacława, a obecnie służąca pomocnika komisarza I-go cyrkulu p. Lejdeniusa, przypadkiem zauważyła leżącą fotografię trupa w sofie i od razu poznała swego dawnego chlebobawcę, który był urzędnikiem poczty w Częstochowie w roku 1907.

Zamordowany Wacław Macoch ostatnio trzymał pocztalteryę w Maczkach (przy granicy).

W dalszym ciągu odbywają się rewizye i badania zakonników. Kilkanaście fotografii Damazego i listów gończych wysłano w różne strony.

Nastroj w klasztorze przygnębiony. Tłumy ciekawych miejscowych i przyjezdnych dążą do klasztoru.

Bramy miejscowej od tyłu klasztoru strzegą policyjanci. Wejście dla osób postronnych jest wzbronione.

Tłum robotników fabrycznych zamierza urządzić wielką demonstracyę, grożąc odebraniem o. paulinom cudownego obrazu.

Prowadzący sledztwo tutejszy poliemaister na telegraficzne wezwanie gubernatora piotrkowskiego wyjechał dziś do Piotrkowa.

Na niedzielę spodziewany jest ogromny zjazd pątników na nabożeństwo ekspiacyjne do bazyliki jasnogórskiej.

Helena Macochowa przed dwoma tygodniami bawiła u muzykanta klasztornej, Morzykowskiego, do którego często przyjeżdżała w celu widywania się z o. Damazym.

Wczoraj o g. 9 m. 45 przywieziono do Częstochowy aresztowaną w Szreniawie Krzyżanowską Macochową.

Aresztował ją pomocnik komisarza, Arbuzow, przywieźli zaś do Częstochowy dwaj strażnicy.

Damazego Macocha, który przywiózł ją przed kilku dniami do Szreniawy, już tam nie znaleziono.

Noc z dnia 5 go na 6-ty b. m. spędził on w poczekalni I-ej klasy na stacji Miechów, skąd wyjechał I szą klasą do Gołonoga. Tam go widziano.

Pomocnik komisarza, Arbuzow, podąża za nim w trop.

Na stacji czekała na Macochową silna eskorta policyi, gdyż obawiano się licznie zebranego tłumu, który gromadził się przed dworcem na każdym pociągu, w oczekiwaniu ujęcia Damazego. Natychmiast badano ją, lecz badanie trzyma nie jest w ścisłej tajemnicy.

Podczas sledztwa Macochowa ciągle spazmowała i mdlała. Zaraz na dworcu pytano ją o miej-

sce pobytu Damazego. Odpowiedziała, że nic nie wie.

Przypuszczają, że policja od aresztowanej wydobyla wiadomości ściślejsze o miejscu pobytu Damazego.

Rozesłano ponownie policję w uniformach i przebraniu cywilnym.

Rozesłano kilka telegramów i okólnikowe listy gończe.

Podczas badania Macochowej pokazano jej fotografię trupa w sofie. Z płaczem przyznała, iż fotografia ta przedstawia trupa jej męża.

*

Ślad Damazego Macocha zaginał w Szreniawie, w pow. miechowskim, dokąd odwiózł swą kochankę. Wiedziano jeszcze, że noc z 6 na 7 b. m. spędził w posesyjach I klasy na stacyi Miechów, skąd wyjechał do Golonoga. Łazy, Zawiercie, Olkusz—oto punkty gdzie Damazy Macoch ukazywał się, jak meteor, i ginał policji z oczu.

Wreszcie nocy wczorajszej udało mu się przejść chyłkiem kordon graniczny.

Znalazłszy się na terytorium austriackim Macoch snadź poczuł się bezpieczniejszym, gdyż zupełnie pewnie udał się do Trzebini na dworzec ażeby stąd udać się wdalszą drogę w stronę Wiednia.

Ale czujna policja austriacka nie długo pozwoliła Macochowi cieszyć się wolnością; zauważono go bezzwłocznie i aresztowano.

Uwięziony na razie okazywał najwyższe oburzenie, gdy jednak fortel ten zawiódł — poddał się losowi i oświadczył, iż jest istotnie poszukiwanym przez władze śledcze, Damazym Macochem.

*

Policja krakowska stwierdziła, że Damazy Macoch przekradł się przez granicę galicyjską w okolicy Trzebini. Policja zarządziła energiczne poszukiwania.

*

Wcz raj nadeszła z Częstochowy następująca depesza:

Częstochowa, 8 października. (Wł.) Damazy Macoch został ujęty w pociągu na st. Trzebini i odwieziony do Krakowa.

A następnie druga:

Częstochowa, 8 października. (Wł.) Macoch schwytany został o godz. 2 po poł. Po aresztowaniu

waniu przyznał się do morderstwa.

Wreszcie o godz. 10 nadeszła następująca depesza z Krakowa.

Kraków, 8 października. (Wł.) Po południu na dworcu kolejowym komisarz policji, Jasieński, aresztował Macocha, przybywającego od strony Trzebini w stroju księdza świeckiego. Zaraz przy pierwszym przesłuchaniu Macoch przyznał się, że zamordował brata śpiącego siekierą. Jako powód do zbrodni podał zazdrość o żonę brata, Helenę. Z oburzeniem odpiął podejrzenie o udział w świętokradzkim rabunku, natomiast przyznał się do sprzeniewierzenia powierzonych mu znacznych funduszów klasztornych.

Główny zatem sprawca ohydnej zbrodni, a także i domniemana jego współniczka, już się znajdują w ręku sprawiedliwości.



Helena Macochowa.

Kiedy Macoch będzie wydany.

Wydanie Damazego Macocha przez sądowe władze krakowskie sądom rosyjskim poprzedzić muszą określone przez ustawę formalności, co wymagać będzie pewnego czasu. W myśl konwencji między Austro-Węgrami a Rosją z dnia

21 maja 1874 roku sądowym władzom rosyjskim w Królestwie Polskiem porozumiewać się wolno z takimiż władzami w krakowskim i lwowskim okręgu sądowym bezpośrednio. Prokuratorya rosyjska zwróciła się więc mogła do prokuratoryi krakowskiej wprost telegraficznie z prośbą o ewentualne aresztowanie Macocha i po otrzymaniu stamtąd wiadomości o aresztowaniu zażądać również telegraficznie wydania przestępcy.

W myśl jednak konwencji z r. 1874 żądanie wydania tego potwierdzone być musi w ciągu miesiąca w drodze dyplomatycznej. Władze krakowskie obowiązane były Macocha aresztować i przystąpić niezwłocznie do badania jego i trzymać go w więzieniu do chwili nadejścia potwierdzenia w drodze dyplomatycznej żądania wydania. O ile potwierdzenie to nie nadeszło w ciągu miesiąca, przestępca wypuszczony zostaje na wolność.

W danym więc wypadku prokuratorya rosyjska zwróciła się niewątpliwie w drodze telegraficznej do policji krakowskiej o wydanie Macocha, poczem, tym razem już na piśmie, zwróciła się do ministerium spraw zagranicznych w Petersburgu z prośbą o zarządzenie odpowiednich kroków w drodze dyplomatycznej. Władze krakowskie, z chwilą otrzymania w drodze dyplomatycznej potwierdzenia żądania, wydadzą niezwłocznie przestępcę. Przeprowadzenie formalności tych wymagać będzie pewnego czasu, tak, że wydanie Macocha władzom rosyjskim nastąpi prawdopodobnie nie przed, jak za miesiąc.

Macoch, w myśl ustawy, sądzony będzie przez sąd tego okręgu, w którym spełniona została zbrodnia, a więc w danym wypadku przez sąd okręgowy w Piotrkowie.

Przewrót w Portugalii.

Stosunki polityczne w Portugalii układają się nadspodziewanie prędko i dobrze. Zwycięstwo republiki jest bezwzględne i zupełne. Widocznie portugalscy przywódcy republikańscy nie bez słuszności twierdzą, że monarchia w Portugalii jest już przeżytkiem i będzie obalona bez nadzwyczajnych wysiłków.

Dalej, dość łatwy istotnie tryumf obozu republikańskiego jest dowodem, że agitacja republikańska zapuściła głębokie korzenie w szerokich

KRONIKA TYGODNIOWA

Smutne wieści. — Niegodny zakonnik. — Zbrodnia na Jasnej Górze. — Czy to osłabi wiarę. — Potrzeba ludzi z potężnym duchem dla Jasnej Góry.

O czem pisać w tym strasznym tygodniu, jak nie o tem, co zabolalo nietylko cały naród polski, ale i świat chrześcijański, ale i tych wszystkich, którzy nie wierzą, a jednak szanują głęboki kult milionów dla Najświętszej Panny Maryi Częstochowskiej.

Ukochana pocieszycielka strapionych, chorych i nieszczęśliwych została odarta z szaty przez najbliższe swoje sługi, którym naród powierzył pieczę nad obrazem świętym, i ograbiono w haniebny sposób... Zdjęto z niej suknię i koronę, suknię zdobną perłami, jakby łzami nieszczęśliwych, którzy tu u Jej stóp szukali pomocy i nadziei.

Wielej polscy rycerze i ubogi kmięć Polski, szczęśliwe matki i młode dziewczęta, ukoronowane głowy i spracowane mieszczanin szli tu z pełną wiarą, że otrzymają pociechę i ulgę...

Świętość wielka, rozsiewająca dokoła siebie dziwną jakąś moc, wywierała wrażenie potężne, które wzmagalo się jeszcze bardziej, kiedy tłumy chłopstwa polskiego z rykiem szły na ziemię przed Tą Królową Korony Polskiej!

I nie była to wyłącznie opiekunka niebieska, ale czulo się, że jest Ona zarazem i Matką dobrą Narodu polskiego!

Nietylko chlebem człowiek żyje, nietylko zadaniem życia ciulanie grosza, a raczej jego robienie — jest w nas jeszcze coś lepszego... coś wznioślejszego, jest to co nakazuje wielbić dzieła naszych poetów i artystów, jest to co żyje i tęskni w nas do wyzwolenia z prądów materialnych naszego ducha...

Ona jest tem źródłem, co apaja duszę naszą. Ona karmi nas dobrocią i umiejętnością przeba-

czania, Ona chce mieć nas lepszymi.

Potężne miejsce ta Jasna-Góra, potężny ten klasztor z kaplicą Boga Rodzicy, które od piastowskich czasów wśród nas Sobie pobyt obrała...

I wszyscy otaczali Ją cziłą. Bogaci i najbiedniejsi znosili tu ofiary, jako upominki. Polskie dziewczęta zdejmowało pierścienią zaręczynowy, rycerz składał krwią wroga obryzganą karabelę... Nikt z tego ołtarza nie zdjąłby nitki..., aż tu się znalazł zakonnik, który to wszystko pogwałcił, który zdarł odwieczne pamiątki narodowe z tak uświęconego obrazu!

I oto po całej Polsce rozległy się z okrzykiem oburzenia zapytania:

— Czyż ta ohydna zbrodnia nie pociągnie za sobą głębszych skutków, czy nie osłabi cześć dla świętego obrazu i czy nie zmniejszy wiary...

— O nie! Zaręczam wam, że wiara wielka, że ten święty kult dla Jasnej Góry, dla Najświętszej Maryi Panny nietylko nie zginie, ale niezawodnie spotęźnieje. Ci co świętego miejsca strzegą, są tylko ludźmi!

Ona ma Boskość w sobie.

Z każdego zakątka Jasnej-Góry, z każdego zakątka prastarej kaplicy wyzieraają twarze pra-ojców naszych, z korytarzy klasztornych snuje się cały szereg potężnych przeorów z Kordeckim na czele...

Wylaniają się z poza murów twierdzy Zamojscy, Babiniczowie i inne postacie... nie dziwnego że wśród wielkich ludzi znalazł się i jeden Judasz...

Wszak i wśród dwunastu apostołów i uczni Chrystusa — również nie obeszło się bez zdrajcy! Czy dla tego, że Judasz wśród nich był, że Chrystusa zdradził, że wydał Go na ukrzyżowanie — to idea chrześcijańska miała umrzeć!

Idea nie umiera i dla tego — ona jest idea...

Giną pokolenia, giną narody a ta idea płynie wśród nich, jak promienie słoneczne... niosąc blask i zwycięstwo dla ducha wiedzy i postępu!

To też my nie martwimy się zupełnie o tą zwyrodniałą jednostkę. Nie zachwieje ona na-

miątką świętą narodu polskiego, ani nie ukradnie jednej łyżki, która padła u stóp Królowej korony polskiej...

Perły to rzecz doczesna... Łza chłopska, łyza narodu droższe są nad perły, a wiara ludu potężniejsza niż zakusy judaszowe. Jasna Góra zostanie Jasną Górou, a obraz cudowny nie straci ani jednego nawet westchnienia, które przed nim modlący codzienie zasylają!

Naród będzie w dalszym ciągu śledził przebieg sprawy i z gorączkową ciekawością zechce poznać tę spaczoną naturę ludzką i przyczyny moralnego jej upadku, a władze duchowne położą większy nacisk na tych, co świętej pamiątki narodowej mają stanowić straż przyboczną.

Że dobór w ostatnich czasach zakonników na Jasnej Górze nie był zbyt odpowiedni, wpłynęło na to wiele przyczyn, a najważniejsza ta, iż po roku 1863, kiedy zniesiono w Królestwie Polskiem klaszatory i z nielicznych pozostawiają Paulinów na Jasnej Górze, nie pozwolono alumnom wstępować do zgromadzenia wcześniej, aż po ukończeniu oznaczonej, pod trzydziestkę sięgającej liczby lat, lub też księżom świeckim już wyswięconym.

Ponieważ i w parafiach zapanowało pewne pod tym względem wyludnienie księży, a potrzeby stawały się co rok większe, przy trudnych bardzo warunkach dla kleru, przeto o księdza było bardzo trudno...

Zaszle wypadki w ostatnich dniach zwrócą na Jasną Górę baczniejsze oko duchowieństwa, które też odtąd tylko wybrane jednostki tu skierują, tem więcej że dziś dawne prawa zniesiono.

Zadanie Jasnej Góry to niesienie ulgi tym, co po nią tu przychodzą. Trzeba mieć dużo dobroci i wyrozumiałości, aby przyciągać, a nie odpychać od tego miejsca uświęconego, aby śląc nadzieje, wypełniać zwątpienia, a zwłaszcza podnosić rozkołatanego ducha.

Bo Jasna Góra jest nietylko ostoją świętości lecz i bodźcem energii w ciężkiej życia pielgrzymce!

masach narodu portugalskiego. Uderzający jest w tym zakresie fakt wkroczenia do Lizbony 8000 uzbrojonych chłopów, którzy niewątpliwie byli dla rewolucjonistów posiłkami nader pożądanymi, decydującymi o zwycięstwie rewolucji i republiki.

Mamy i nieco poważniejsze wiadomości o królu. Pożnym wieczorem w hiszpańskim ministerium spraw zagranicznych otrzymano z poselstwa hiszpańskiego w Lizbonie telegram z wiadomością, że król Manuel odpłynął do Anglii.

Wbrew tym wiadomościom błakają się jeszcze informacje w Londynie, że jacht królewski „Amalia” z królem Manuelem i królową matką Amelią przybył do Gibraltaru. Wiadomość ta wymaga wszakże potwierdzenia.

Członek rządu tymczasowego, Machado, objeżdża miasta i wsi, zalecając utrzymanie spokoju. Do stolicy wpuszczane są tylko te wojska, które przyłączyły się do rewolucji.

Urzędowa Agencja Petersburska komunikuje, że o godz. 1-ej w nocy Agencja Reutersa otrzymała wiadomość z Gibraltaru, iż jacht portugalski „Amelia”, mający na pokładzie matkę króla i infantę Alfonsa, przybył tam o godz. 11-ej wieczorem. Następnie otrzymano z Gibraltaru wiadomość dodatkową, że królowa babka znajduje się również na jachcie.

Donoszą z Lizbony do pism francuskich, że podczas walk ulicznych został zraniony były prezes gabinetu, Souza. Zraniły go w głowę odłamy granatu, który pękł w domu Souzy.

„Temps” dowiadyuje się, że załogi w Seibal i Elwas pozostały wierne królowi i monarchii, lecz nie chcą wnieść wojny domowej, złożyły zapewnienie, iż nie będą walczyły przeciwko republikańcom.

Rząd republiki francuskiej zamiechał na razie wysłania swoich okrętów wojennych na wody portugalskie dla obrony interesów i mienia obywateli francuskich, zamieszkałych w Portugalii. Francuskie ministerium spraw zagranicznych jest przekonane, że interesom obywateli francuskich w Portugalii nie grozi jakiegokolwiek niebezpieczeństwo.

W izbie deputowanych hiszpańskich, republikańcin Ascarate wyraził przekonanie, iż rząd zachowa ścisłą neutralność z powodu zmiany formy rządu w Portugalii. Mówca domaga się wyjaśnień z powodu wysłania wojsk ku granicy oraz trzech okrętów do Lizbony, wyraża ubolewanie, że republikańcom hiszpańskim nie pozwolono wyrazić sympatii portugalczykom.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Jutro Domogosta. W niedzielę: Dobromiła.

TEATR ŁÓDZKI. (ulica Cegielniana nr. 63). Dziś i jutro „Komedye: o człowieku, który redagował gazetę rolniczą” i „o człowieku, który poślubił niemowę”. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem. Jutro „Ożenił się nie mogę”. Początek o godz. 3 po poł.

TEATR POPULARNY (Konstantynowska nr. 16). Dziś (pierwszy raz) i jutro „Podpory społeczeństwa”, sztuka w 4 aktach H. Ibsena. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem. Jutro „Wesele podczas rewolucji”. Początek o godz. 3 po poł.

ZEBRANIA. Jutro (w lokalu, Grabowa 30) kwiatkowe Stow. „Zjednoczenie”; (w lokalu, Widzewska 73) o g. 4 po poł., walne nadzwyczajne Tow. muz. im. Chopina; (w lokalu własnym) miesięczne Tow. krajoznawczego, z odczytem inż. Herzberga n. t. „Rys geologiczny wyżyny Łódzkiej.”

ODCZYTY. Jutro (w lokalu, Zawadzka, 17) o godz. 4 po poł., inż. Dominikiewicz n. t. „O człowieku kopalnym”; (w lokalu, Piotrkowska 86) o godz. 5 i pół po poł. p. Kon. Feldblumowej n. t. „Walka z próchnicą zębów.”

KRONIKA.

(f) Przyjazd biskupa. Dnia 14 b. m. przyjeżdża do Łodzi J. E. ksiądz biskup Ruszkiewicz z Warszawy pociągiem kolei fabryczno-łódzkiej o godz. 5 m. 30 po poł. Tego samego dnia wieczorem odbędzie ingres do kościoła Panny Maryi na Starem Mieście. Tam też w sobotę, niedzielę i poniedziałek będzie udzielał Sakramentu Bierzmowania i dnia 17 b. m. o godz. 6 popołudniu wyjedzie z powrotem do Warszawy.

Do innych kościołów Łódzkiej J. E. ksiądz biskup Ruszkiewicz przybędzie później.

(-) Dodatkowe postanowienie obowiązujące. W dzisiejszym „Warsz. Dniem.” znajdujemy następujące dodatkowe postanowienie obowiązujące:

„Artykuł XIX, wydanego przezemnie w dniu 31 sierpnia r. b. postanowienia obowiązującego, należy uzupełnić przez punkt (7) następujący:

„Zabrania się ogłaszać w prasie wiadomości i artykułów, podżegających do zmów i strajków robotników i ofycjalistów w fabrykach, oraz wszelkiego rodzaju przedsiębiorstwach przemysłowych i handlowych, jakoteż w sferze robotników rolnych.

Warszawa, 22 września 1910 r.

Podpisał: General-gubernator warszawski, general-adjutant Skalon.

(x) Z koła pracowników kolei fabr. Łódzkiej. W dniu 8 października r. b. w sobotę, o godz. 7 wiecz., w lokalu własnym (Widzewska № 73), odbędzie się ogólne zebranie członków Koła, dla wyboru członków zarządu w miejsce ustępujących.

Wobec nie otrzymanych danych z sąsiednich dróg żelaznych i o dobudowę domów dla pracowników D. Z. F. Ł., oraz nie możebnego przybycia z Warszawy delegatów, kasy funduszu składkowych pracowników tejże drogi, zapowiedziane ogólne zebranie pracowników tejże drogi w dniu 9 października r. b., odłożono na dzień 16 października r. b. t. j. w niedzielę, o g. 4 po poł. w tymże lokalu (Widzewska 73).

Posiedzenia członków zarządu tegoż Koła, które odbywały się we wtorki, obecnie przeniezione zostały na środy każdego tygodnia od g. 7 wiecz.

(a) Z Towarzystwa Krzewienia Oświaty. Zarząd sekcji odczytowej ułożył następujący szereg odczytów, które będą wygłoszone w najbliższej przyszłości: 9 b. m. p. M. Dominikiewicz „O człowieku kopalnym”; 16 b. m. p. Marya Reczyńska „Z dziejów Krakowa”; 23 b. m. prof. I. Adamowicz „Historia rozwoju przemysłu w Łodzi”; 30 b. m. dr. Galička „Praca kobiet i dzieci” 6 listopada p. M. Dominikiewicz „O Jędrzeju Śniadeckim” 13 listopada p. Fr. Rudnicka „Popioły” Zeromskiego; 20 listopada dr. M. Kaufman „Rozwój umysłowy zwierząt” 27 listopada prof. Chmielowski „Słowacki i nowa sztuka”; 4 grudnia p. Konstancy Wyszczacki „Przeszłość i przyszłość świata”.

Wszystkie wymienione odczyty odbędą się w sali odczytowej Tow. Krzewienia Oświaty, przy ulicy Zawadzkiej № 17.

Początek odczytów, o godzinie 4-ej po południu.

(x) Towarzystwo Krzewienia Oświaty. Przypominamy, że jutro o godz. 4-ej po poł. w sali odczytowej T. K. O. przy ulicy Zawadzkiej № 17 p. Mieczysław Dominikiewicz wygłosi odczyt, ilustrowany obrazami nikańcami, p. t. „O człowieku kopalnym”.

(a) Powrót na służbę. P. Irena Krzyżanowska po parodniowej nieobecności powróciła do Łodzi i objęła obowiązki w telefonach miejskich.

(h) Alarm. Wczoraj o godzinie 7 wieczorem straż miejską zawiadomiono telefonem № 1333 że przy ulicy Średniej № 156 wybuchł pożar.

Bezwzględnie pod wskazane miejsce wyruszyła straż miejska, I i II oddziały straży ogniowej ochotniczej, lecz po przybyciu na miejsce, stwierdzono, że pod powyższym numerem jest pusty plac i nikt z obecnych na ulicy nie umiał objaśnić, gdzie jest pożar.

Straż powróciła więc do domów rekwizytowych — a oddział II jadąc przez ulicę Wierzbową wstąpił do przedziału Hirschsena (Wierzbowa 18) skąd telefonowano o pożarze i tam stwierdził że do fabryki tej przyszedł Zieman, zamieszkały przy ulicy Wierzbowej № 14, zakomunikował oddzielnemu, że palił się fabryka Schwartzschulca i telefonem straż wezwał.

Zieman pociągnięty będzie do odpowiedzialności sądowej.

(p) Pogotowie ratunkowe wczoraj pomiędzy innymi wzywano do następujących wypadków:

— Ogólnemu osłabieniu uległy trzy osoby, z których jedną odwieziono do mieszkania na ulicę Młynarską, jedną odesłano do Przytułku noclegowego na ulicę Cmentarna.

— Na podejrzaną kurczę żółdka zapadły dwie osoby.

— Na ulicy Benedykta nr. 5 znaleziono Stanisława Staszewskiego, lat 35, bez zajęcia i mieszkania, w zupełnym wyczerpaniu sił z głodu; po udzieleniu mu kropli wzmacniających przez lekarza Pogotowia, nieszczerliwym zapiekowała się publiczność.

— Na ul. Kamiennej nr. 10 Maryanna Witczak,

służąca, lat 25, w przystępie ataku historycznego zmartwienia, zatrała się jakimś płynem. Niebezpieczeństwo usunął lekarz Pogotowia.

SZTUKA I PIŚMIENNICTWO.

(x) Teatr Łódzki A. Zelwerowicza (Cegielniana № 63). Z kancelaryi teatru donoszą nam:

— W niedzielę, d. 9 b. m. teatr nasz daje dwa widowiska: o g. 3 po poł. (popularne), aicy-wesołą komedję Al. hr. Fredry p. t. „Ożenił się nie mogę”, o g. zaś 8 min. 15 wiecz. po cenach zwyczajnych, po raz 3-ci „Komedję o człowieku, który zaślubił niemowę” i „Komedję o człowieku, który redagował gazetę rolniczą”. Obie komedye zyskały sobie wyjątkowe powodzenie i wykonaniu ich towarzyszył na obydwóch pierwszych widowiskach jeden niemiłkający huragan śmiechu.

— W przygotowaniu „Wolna kobieta”, komedya w 3 aktach Kiedrzyńskiego i „Pieśniarze” Andrzeja Marka.

Niezależnie od tego odbywają się stale próby z „Kupca weneckiego”.

(x) Teatr popularny. Z kancelaryi teatru komunikują nam: dziś wieczorem premiera którą będą „Podpory społeczeństwa” wielkiego norweskigo dramaturga Henryka Ibsena. W sztuce tej autor porusza wiecznie aktualną kwestję pseudo-działaczy społecznych, którzy pod maską dobroczyńców ludzkości wyzyskują sytuację dla osiągnięcia korzyści osobistych. Ibsen też w „Podporach społeczeństwa” piętnuje egoizm snobów społecznych, biczem satyry chłaszcząc ich niemiłosiernie; będzie to jedno z najwięcej interesujących przedstawień bieżącego sezonu w teatrze popularnym, a sądząc z pokupu biletów — wypełni widowieństwo doszczętnie.

W niedzielę popołudniu odegrane zostanie po raz ostatni „Wesele podczas rewolucji”. wieczorem drugi raz „Podpory społeczeństwa”.

We wtorek na dochód „budowy kościoła św. Stanisława Koski” daje p. Mielewski „Druzbę” Michała Bałuckiego.

ZABAWY.

(a) Tow. „Lira”. Rzemieślnicze Towarzystwo śpiewacze „Lira” otwiera dzisiaj sezon zimowy wieczornicą mieszaną, w lokalu własnym, przy ulicy Mikołajewskiej № 11. Na program wieczornicy złożą się: śpiewy chóralne członków pod kierunkiem nowego dyrektora p. W. Poniadowskiego, chóru i orkiestry młodzieży, występ koła dramatycznego które odegra pełną humoru komedję St. Dobrzańskiego „Złoty cielec”.

Po wyczerpaniu programu koncertu — rozpoczną się tańce przy dźwiękach orkiestry.

Zabiegliwy zarząd „Liry” dokłada starań, aby zgromadzeni członkowie z rodzinami i goście bawili się jaknajlepiej.

(x) Z „Harmonii”. Program dzisiejszy wieczornicy w „Harmonii”, obudził żywe zainteresowanie wśród członków T wa; złożą się nań produkcje chóru mieszanego „Harmonii” pod batutą jej dyrektora muzycznego prof. Stanisława Szwarbacha; gra na fortepianie panny Heleny Paszke i deklamacja panny Jadwigi Horstówny.

W drugiej części programu wygłoszoną będzie pogadanka o wystawionem niedawno w teatrze przy ul. Cegielnianej dziele I. Słowackiego „Sen srebrny Salomei”.

Po wyczerpaniu programu rozpoczną się tańce urozmaicone zabawą w początek, przyczem trzy z pań, które otrzymają największą ilość pocztówek, otrzymają nagrody w przedmiotach wartościowych.

Początek wieczornicy o godzinie 9 ej wieczorem.

Z WARSZAWY.

* Zjazd chirurgów polskich.

Otworzono w Warszawie liczny zjazd chirurgów polskich.

Szereg wykładów rozpoczął prof. Kostanecki z Krakowa, mówiąc o położeniu wyrostka robaczkowego i jego fałdach otrzewnej.

Wykład swój prof. Kostanecki ilustrował licznymi rysunkami.

To samo z punktu widzenia anatomii patologicznej wysnuć się da z wykładu prof. Browicza.

Samą sprawę leczenia zapalenia wyrostka

chirurgicznego referował prof. Kader. Na mocy uszeregowania prac z piśmiennictwa doby ostatniej prof. Kader przyszedł do wniosku, iż należy operować zaraz po wystąpieniu objawów zapalenia, że operacja wtedy niczem nie grozi, a usunięcie doszczętnie chorego narządu, jest jedynym leczeniem właściwym i celowym. Odkładanie operacji zawsze grozi życiu chorego, gdyż, niestety, rokowanie w tej chorobie, wobec olbrzymich ilości różnych powikłań, jest absolutnie niemożliwe.

Przewodniczył wieczorem prof. Kader.

O godzinie 5 $\frac{1}{2}$ przyjechał, owacyjnie witany, prezes honorowy zjazdów, prof. Rydygier, i zajął krzesło prezydyalne.

Po wysłuchaniu referatu dr. Ostrowskiego „O gruźlicy kąticy“, oraz dr. Dobruckiego, posiedzenie odroczone do jutra, do godz. 9-tej zrana.

Dr. St. Kurtz, zaproszony przez komitet do oprowadzania gości z poza Królestwa, ułożył następujący plan zwiedzania miasta:

Piątek, 7-go b. m., punkt zborny w cukierni Loursa, w hotelu Europejskim, o godz. 7 $\frac{3}{4}$ rano. Zwiedzanie Starego Miasta i kościołów warszawskich.

Sobota, 8 b. m., punkt zborny w cukierni hotelu Europejskiego, o godz. 7 $\frac{3}{4}$ rano o godz. 8-jej zwiedzenie stacji filtrów, o godz. 9-tej zrana — oddziałów chirurgicznych szpitala Dzieciątka Jezus.

Niedziela, d. 9-go b. m. Punkt zborny w cukierni Loursa o godz. 8-jej rano, o godz. 8 i pół zwiedzenie stacji Pogotowia ratunkowego, o godz. 9-jej zrana zwiedzenie Łazienek, o godz. 11-jej przed poł. wyjazd do Wilanowa, powrót po południu.

Ostatnia poczta.

— Z Sarajewa donoszą: W okręgu Banjaluka wybuchła rewolta chłopstwa. Około 2.500 wieśniaków wyruszyło do Sarajewa. Wstępowali oni do każdej wsi i wzywali mieszkańców, aby odmówili płacenia danin i podpalili domy właścicieli gruntów. Doszli oni w ten sposób aż do miejscowości Doboj, gdzie zatrzymały ich 3 bataliony wojska. Przyszło do krwawej walki. Żołnierze chcieli rzucić się z bagnietami na zrewoltowanych. Ci obnażyli piersi i wołali do żołnierzy: „Strzelajcie!“ Żołnierze zaczęli ich wówczas bić kolbami. Wiele osób rannych.

Wszystkie drogi do Sarajewa są zamknięte przez wojsko, które obsadziło także tory kolejowe.

Twierdzą, że ruch ten wywołali agitatorzy serbscy.

— Donoszą z San Francisko, że na parostatku „Hio“, na którym miał jechać do Chin ks. Tsajsnj aresztowano 10 uzbrojonych chłopców. Jeden z nich należący do stowarzyszenia rewolucyjnego przyznał się do zamiaru zabicia księcia. Podczas aresztowania wystrzelił on kilkakrotnie z rewolweru.

— Nasr-ul-Mulk przyjął ofiarowaną mu przez medżylijską regenturę w Persyi.

— Piszą z Helsingforsu, że senat zalecił gubernatorom przedsięwzięcia środki w celu wykonania woli Najwyższej co do natchmiastowego oddania wydziałowi wojskowemu wywłaszczonych gruntów.

Prokurator protestował, uważając oddanie gruntów za pogwałcenie postanowienia Najwyższego z 1898 r.

TELEGRAMY.

Lizbona, 7 października (Wł.) Rząd tymczasowy w Lizbonie ogłosił odezwę, w której obywateli kraju wzywa do zachowania spokoju. Do Lizbony będą wpuszczone tylko te pułki, które oświadczą się za republikę. Ruch kolejowy jest jeszcze wciąż przerwany, większość mostów kolejowych rewolucyoniści zburzyli, aby monarchistom utrudnić przewóz pułków, które zachowały wierność dla króla.

Paryż, 7 października (Wł.) Do „Timesa“ donoszą: Załogi wojskowe w Sejbelu i Elwas za-

chowały wierność królowi, ale zarazem oświadczyły, że przeciw rewolucyoniście walczyć nie będą.

Paryż, 7 października (Wł.) Przedstawiciel Portugalii w Paryżu otrzymał telegraficzną wiadomość, że armia bez wyjątku zgodziła się na Rzeczypospolitą.

Program nowego rządu w ogólnych zarysach jest następujący: uznanie wszystkich umów, zwłaszcza ścisły sojusz z Anglią; decentralizacja i szeroka autonomia miast i prowincyj; oszczędna gospodarka; zniesienie nepotyzmu i nepotyzmu i nadużyć w koloniach; rozdział kościoła od państwa; zniesienie zakonów; wolny handel.

Lizbona, 8 października (Wł.) Pociski z krążownika zabiły wielu urzędników w ministeriach wojny i marynarki, paru gwardzistów miejskich i wielu widzów. Na ulicach odbywała się walka armatnia między wiernymi królowi wojskami i rewolucyoniście. Wojska, wierne monarchii, specjalnie gwardia miejska, w ciągu 30 godzin walczyły z godnym uwagi męstwem i korzystając z ciemności, utrwały swoje pozycje.

Paryż, 8 października (Wł.) Przebywający tu deputowany portugalski, Limo, otrzymał telegraficzne zawiadomienie o poddaniu się całej armii pod zwierzchnictwo nowego rządu.

Madryt, 8 października (Wł.) Połączenie telegraficzne z Portugalią zostało naprawione.

Madryt, 8 października (Wł.) Urządzenie potwierdza wiadomość o wyjeździe króla do Gibraltaru. Król i królowa matka udaje się stamtąd po krótkim pobycie morzem do Anglii.

Madryt, 7 października (Wł.) Dotychczas północne prowincje trzymają się opornie, ale republikanie spodziewają się rychłego ogólnego uznania Rzeczypospolitej.

Bruksella, 7 października (Wł.) Socjaliści brukselscy uchwalili dziś wielką demonstrację przeciwko cesarzowi Wilhelmowi, przybywającemu do Brukseli.

Londyn, 7 października (Wł.) Opinia publiczna Anglii coraz bardziej oburza się na insynuację prasy niemieckiej, jakoby Anglia popierała rewolucję.

Madryt, 7 października (Wł.) Hiszpańska partya republikańska rozwija energiczną działalność. Policja pilnie strzeże lokalów klubowych w obawie rozruchów.

Z ostatniej chwili.

Rzym, 8 października (Wł.) Watykan ogromnie wzburzony rozporządzeniem rządu republikańskiego, wypędzającym jezuitów, którzy stali zdaleka od ruchu politycznego. Rząd wzywał do szanowania przeciwdziałaczy, a sam rozpoczyna prześladowania.

Lizbona, 8 października (Wł.) Rząd wydał dekret, rozwiązujący kongregację i nakazujący wyjazd jezuitom w ciągu 24 godzin. Księżom nie wolno chodzić w sutanach po ulicach.

Londyn, 8 października (Wł.) Król Manuel z rodziną bawi ciągle w Gibraltarze. Wczoraj dokonywano licznych zakupów i wysłano wiele depesz. O dalszych zamiarach króla zachowują zupełne milczenie.

Lizbona, 8 października (Wł.) Jak się okazuje, podczas rewolucyj zabito 4.000 osób.

Lizbona, 8 października (Wł.) Prawie w całej Portugalii panuje spokój. Z policji i z duchowieństwa ci, którzy nie chcieli uznać republiki zostali uwięzieni.

Lizbona, 8 października (Wł.) Wczoraj odbyła się tutaj wielka manifestacja podczas pogrzebu Bombarda i admirała Raicha, kierownika rewolucji w marynarce, który odebrał sobie życie myśląc, że rewolucja się nie powiodła. Zwłoki wystawione w ratuszu będą umieszczone w Panteonie.

Lizbona, 8 października (Wł.) Połączenie telegraficzne ciągle utrudnione, komunikacja kolejowa przerwana. Z miasta i do miasta nie wpuszczają nikogo.

Lizbona, 8 października (Wł.) Autentycznych

wiadomości o usposobieniu prowincji brak. W północnej Portugalii panuje wielka opozycja.

Lizbona, 8 października (Wł.) Nowy rząd rozwiąże parlament i rozpisze nowe wybory. Przyszły parlament wybierze prezydenta republiki; prawdopodobnie wybór padnie na Machada.

Lizbona, 8 października (Wł.) Przyszła konstytucja będzie wzorowana na konstytucji francuskiej, tylko podobno z większym naciskiem rozdziału kościoła od państwa.

Londyn, 8 października (Wł.) W tutejszych kręgach politycznych sądzą, że król Manuel pozostanie w Gibraltarze do czasu wyjaśnienia sytuacji. O ile cały kraj uzna republikę, król wyjedzie do Anglii. Rząd republikański zamierza majątków królewskich nie konfiskować, lecz na króla z rodziną wydać dekret banicyjny.

Londyn, 8 października (Wł.) Wczoraj wybuchnął w miejscowości Leeds pożar w szpitalu, w którym było 450 chorych. Rozgrywały się tam straszne sceny. Straż ogniowa z trudnością pożar opanowała i uratowała chorych.

Berlin, 8 października (Wł.) Wczoraj wieczorem odbyło się wielkie zgromadzenie katolików tutejszych. Uchwalono ostrą rezolucję przeciwko znanym wystąpieniom antykatolickim i antypapieskim burmistrza Rzymu Natana. Wysłano depezę do papieża.

Berlin, 8 października (Wł.) Niemiecka prasa reakcyjna wysnuwa radę dla rządu, aby nie ustępował na krok przed żądaniami liberalnymi, które w następstwach mogłyby i w Niemczech, zwłaszcza w Prusach, doprowadzić do rewolucji.

Konstantynopol, 8 października (Wł.) Rząd grecki odwołał posła Gryparysa z powodu prześladowania greków w Turcji.

Dowiadujemy się z zupełnie wiarogodnych źródeł, że ojciec Damazego Macocha, Paweł, był stójką, a nie wójtem we wsi Lipie (nie Lipiny). Wójtem w owym czasie był Julian Wierzechowski, następnie zaś stryj Damazego Macocha.

(a) Nagłe zaskabnięcie. Dziś rano w fabryce akcyjnego Tow. L. Geyera zaskabnęła nagle robotnica Maryanna Klimarek lat 40.

Lekarz fabryczny Mierzyński i lekarz Pogotowia przypuszczają że jest to choleryna a nie cholera. Na miejsce wypadku zjechali policmajster, komisarz VI cyrkulu, lekarz cyrkulowy dr. Jelnicki.

Po zbadaniu chorej dr. Mierzyński telefonował do prezydenta m. Łodzi czyby nie można chorej przewieźć do baraku cholerycznego. Prezydent odpowiedział że dopóki nie będzie ustalony fakt cholery dopóty użytkować baraku nie wolno. Wobec tego chora pozostała w ambulatorium szpitala Geyerów.

Puls słaby, ciągle wymioty nie opuszczają chorej. Czuwają nad nią dr. dr. Mierzyński i Jelnicki.

Z CESARSTWA.

Procent od wkładów. Najwyżej rozkazano obniżyć od Nowego Roku procent od wkładów do kas oszczędnościowych do 3,6 proc. W instytucjach i stowarzyszeniach procent od wkładów, przewyższających 1.000 rubli, pozostaje nadal bez zmiany.

Z Finlandyi. Referent Wazaszern i Montel, którzy odmówili zatwierdzenia decyzji senatu w sprawie dowozu broni, usunięci zostali przez senat od swych obowiązków z pozbawieniem wynagrodzenia.

Ministerium rolnictwa. Zarząd główny urządzania gruntów wniosł do Rady ministrów w Petersburgu projekt prawny o utworzeniu oddzielnego ministerium rolnictwa.

Aresztowanie Woniarskiego. Z rozporządzenia sędziego śledczego aresztowano pułkownika Woniarskiego, niewczesnego pretendenta do milionowego spadku po ks. Ogińskim.

Wszystkim, którzy raczyli oddać ostatnią posługę

S. † p.

Józefatowi Owczarewiczowi,

a więc krewnym i znajomym, w szczególności zaś kolegom i współpracownikom zmarłego z kolei Elektrycznej Łódzkiej, przełożonej, nauczycielkom i uczniom pensji p. Rajskiej, jak również Stowarzyszeniu nauczycieli chrześcijan za okazane współczucie serdeczne podziękowanie składają

SYNOWIE.

2597

Lekarz-Dentysta

S. Lipowski

Plomby złote, porcelanowe.

Specjalność: złote korony, mosty.

Piotrkowska 92.

5906-8-r

Piotrkowska № 192 (dawniej № 200)

LECNICA ZĘBÓW

M. Riesnik-Epstein.

Plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu. **Specjalne laboratorium** zębów sztucznych i złotych koron.

Reparacje i przeróbki sztucznych zębów **napoczekaniu**.
Ceny bardzo przystępne

2599

Victoria Skating Palace

Piotrkowska № 67

3 seanse dziennie: 10½-14; 3½-6½; 8½-11½.
Gościnne występy znanego szampiona
p. Ovena P. Swifta. 3603

Dla młodzieży i starszych:

- 1) Adam Mickiewicz — „Pan Tadeusz” wydanie ozdobne z ilustracjami St. Masłowski-go; cena w oprawie 2.50 kop., dla prenumerato-rów „Rozwoju” tylko 1.25 kop.
- 2) Feliks Koneczny — „Dzieje Polski” 2 tomy, z 80-ma rysunkami i dużą mapą Polski; cena w oprawie rb. 2.00, broszurowane 1.50 kop. dla prenumerato-rów — w oprawie 1.30 kop. broszurowane rb. 1.00.
- 3) „Wilanów” — opis pamiątek po królu Sobieskim; cena w oprawie 75 kop.

DROBNE OGŁOSZENIA.

A.A.A.A.A. Centralny kantor służby ul. Piotrkowska 7, poleca różnego rodzaju służbę z dobremi świadectwami. 5989-15-12

A.A.A.A.A. Francuską szwaj-carkę z szyciem, 3-letnią świadectwem; niemiecką przytęłą z Poznania poleca Biuro Ludwińskiej, Piotrkowska 92 6702-3-2

A.A.A.A. Rutynowana nauczy-cielka, posiadająca dyplom z kijowskiego gimnazjum, może przyjąć korepetycje, demil-place, lub przygotować do szkół za życie i mieszkanie. Biuro Adamowiczowej, Piotrkowska 103. 6573sp484

A.A.A.A. Francuską z angiel-skim i muzyką, świa-dectwa chlubne; nauczycielki, nauczycieli, bony z szyciem, freb-lanki, gospodynie, nauczycielki muzyki i śpiewu, lektorki, pie-lęgniarki poleca biuro Adamowiczowej, Piotrkowska 103. 6258-8ws6

A.A. Rozprzedam tanie meble mało używane: łóżka z materacami, kredens, stół, krzesła, biurko orzechowe duże me-skie dwustronne, komoda, otoma-nę dywanową, zegar, lampę, pa-rawan, słupki, gramofon, obrazy olejne. Główna № 42, mieszk. 91, w drugim podwórzu 6733-1

Adwokat, Warszawa, Wileza 18. Sprawy karna, cywilne. Porady. Przyjmuje do 11 ej—5-7 pop. Niezamożnym ustępstwo. 3208sp26

Akuszerka A. Sledz, Tarkowa 73-14. Przyjmuje zamówie-nia, udziela porad. 6142-5s4

Bajecznie tani! Po 5 rubli piękne peleryny. Andrzejka 4, m. 18. 6535-3ps-3

Do umieszczenia na hipotece miejskiej 20000, 15000 i 10000 rubli. Wiadomość u adwokata Babickiego, ulica Andrzejka 37. 6706-2s1

Dwie otomany nowe do sprze-dania zaraz. Wiadomość Rad-wańska № 35 w sklepie. 6708-2-1

Domek murowany z placem przy ulicy Łącznej (Nowe Chojny). Wiadomość w Hotelu „Victoria” u portjera. 6709-6c-1

Do zakładu siusarskiego po-trzebni są uczniowie do ter-minu. Ul. Piotrkowska № 79. 6742-1-1

Dwa pokoje z kuchnią do wy-najęcia. Przejazd 50. Wiado-mość ulica Gubernatorska 20, J. Gurkiewicz. 6668-3-2

Do sprzedania narzędzia siu-sarskie wraz z felszmidą i sru-bszakiem. Ul. Tarkowa № 47 m. 39. 6680-3-2

Ekonom rolny, samotny, w sile wieku, energiczny, znajdzie stałe zajęcie w małym folwarku. Oferty w Admin. „Rozwoju” pod „Ekonom”. 6715p3s1

Fleciśta młody, zdolny, potrzebny zaraz na stałe. Hotel Eu-ropejski № 52. Oferty od godziny 12-3 po południu 6674-2-2

Filta piekarska zaraz do sprze-dania. Wiadomość Młynarska № 43. 6712-1-1

Gospodyni z gotowaniem, pra-sowaniem i młeczarnictwem, poszukuje zajęcia na wyjazd. Oferty — „Rozwój”, Przejazd 8, pod litera M. 6627-2s2

Jedenaste tacek rest do sprze-dania. Ul. Wólczańska 139, m. 26. 6718-1-1

Młody człowiek, obeznany z czynnościami biurowymi, wła-dający polskim, rosyjskim i czę-ściowo niemieckim, poszukuje posady. Oferty „Z. Z.” — „Roz-wój”. 6557-4-3

Młody człowiek, sterota, włada-jący polskim i rosyjskim ję-zykami, jak również znający do-skonale rachunki, poszukuje za-jęcia wóźnego, do przepisywania lub do posługi w kantorze. Łaskawe oferty proszę składać w „Rozwoju” pod lit. „K. M.”. 6720-3-1

Młody człowiek z 4-o klasowym wykształceniem poszukuje ja-kiegokolwiek zajęcia. Łaskawe oferty w „Rozwoju” sub. F. W. 6592-3-1

Młody rysownik poszukuje po-sady u inżyniera-architekta. Świadectwa na żądanie. Oferty w „Rozwoju” dla „500”. 6722-3p1

Mężczyźni łatwo zarobek mogą 5 rb. tygodniowo i w, wie-czorami; również starzy i chłop-cy potrzebni. Szkoła № 1 w skle-pie. 6668-3-2

Malarze potrzebni do kłowych i olejnych robót. Szkoła 25 Piotrowski 6587-3-2

Młoda kocha rest do odebrania w przytulisku dla zwierząt, ul. Wólczańska 72. 2547-3-3

Maszynę do szycia sprzedam tanio. Ulica Juliusza 1-14 róg Główniej. 6739-1-1

Maszynę do szycia pierścienio-wą sprzedam tanio, za 20 rb. Ulica Ciemna № 4-58. 6740-1-1

Magiel zaraz sprzedam na miejscu, Cegielniana № 17. 6734-1-1

Meble pluszowe czarne: kanap-ka, 2 fotela, 6 krzesel, tremo, 2 słupki, prawie nowe sprzedam tanio. Juliusza 22 m. 9. 6681-2w1

Maszyny Singera bębnekowe prawie nowe sprzedam tanio. Aleksandryjska 34, róg Francisz-kańskiej. 6449-4ps-3

Maszyny do szycia bębnekowe sprzedam tanio. Aleksandryj-ska 34 róg Franciszkańskiej. 6641-6-3

Maszyna Singera krawiecka, bębnekowa, mało używana, do sprzedania z powodu wyjazdu. Tam też do sprzedania wózek dziecienny i skrzypce. Ul. Staro-Zarzawska № 145 m. 18 691-2-2

Nauczycielka z patentem szkół początkowych poszukuje posady i korepetycji. Wiadomość ul. Główna 38, m. 14. 3638-d

Nauczycielka muzyki, ukonczyła szkołę muzyczną A. Gładziń-skiego, poszukuje lekcyj. Oferty w Admin. „Rozwoju” pod lit. J. Z. 6678-3w1

Odnajmę pokój umeblowany, usługa, osobne wejście. Na żądanie: światło, opał, rano i wieczorem herbata. Główna 9 m. 10, między 4-8. 6653-3-2

Nowe zagraniczne pianino tanio sprzedam. Widzewska 106 m. 16. 6663-3sp2

Osoba inteligentna, lat średnich poszukuje miejsca gospodyni do samotnego, może być z gotowaniem, w miejscu lub na wy-jazd. Oferty w „Rozwoju” dla L. A. 6730-3-1

Potrzebna służąca do wszyst-kiego, ewangeliczka. Adres: Fabryczna 19 m. 1. 6664-2-3

Płatna dziewczyna potrzebna do bielizny. Długa 20 m. 33. 6570-3-2

Poszukuje posady gospoyni, zarządu domu, do towarzystwa osoba inteligentna, może być w in-teresie ekspedientki. Oferty do Administracji „Rozwoju” dla W. P. Poszukuję pomieszczenia przy rodzinie za 2 rb. miesięcz-nie 6629-3s42

Przełożona szkoły przyjmie parę lekcyj prywatnych. Piotrkow-ska 145, Szkoła. 6496-3-2

Paryżanka poszukuje konwersa-cyj lub demi-place. Średnia № 30 m. 7. 6735-3-1

Piszę prośby, listy, podania do różnych władz, tanio, dokład-nie. Pośredniczę przy wynajmo-waniu mieszkań. — Wiadomość Piotrkowska 124 mieszk 17, wej-ście z Nawrot. Od 3-7 po południu. 6721-1-1

Potrzebna panna do składki ap-tecznego. Mikołajowska № 29. 6705-1-1

Pianino mało używana z powo-du wyjazdu do sprzedania. — Wiadomość Drewnowska № 19 m. 4. 6713-1-1

Potrzebne mieszkanie o 5 poko-jach z wszelkimi wygodami. Może być w okolicach Łodzi w osobnym domu z ogródkiem. Oferty: Andrzejka 41-4. 6716-3-1

Pokój frontowy, obszerny i wi-dny, na I-em piętrze, może być z usługą, do wynajęcia od 14 go października. Wiadomość: Skwe-rowska 15, w urzędzie akcyzy. 3605-3-1

Potrzebny natychmiast stroz. — Zgłoś się w firmie L. Ranke Piotrkowska 91. 6719-1-1

Piwiarnia do sprzedania zaraz z powodu zmiany interesu. — Róg Widzewskiej i Przejazd. 6733-3-1

Potrzebny zdolny kucharz. Wiadomość w młeczarni W. Rydza Dzielna № 1. 6736-3-1

Potrzebni są zdolni kolarze. Piotrkowska № 141. 6743-1-1

Potrzebne zdolne krawcowe do szycia fartuchów. Piotrkowska № 273 oficyna i piętro m. 30. Sprzedaż fartuchów wszelkich fa-sonów. Mirosława Hajek. 6725-3-1

Piwiarnia do sprzedania bardzo tanio. Przejazd № 61. 6616-3-3

Potrzebny zdolny młodszy sub-jekt (brandy kolonialnej) u M. Bermana, ul. Piotrkowska № 59. 6560-3-3

Potrzebni są stolarze zdolni. Ul. Rokicińska № 47. 6658-6ps3

Potrzebna kszutarka i drobni-azarka. Widzewska 39. 6669-4-2

Potrzebni zdolni czeladzie szew-cy do męskiej i damskiej ro-boty, za dobrem wynagrodzeniem. Piotrkowska 111. 6693-3-2

Pomocnik do kowala zaraz po-trzebny. Długa 75. 6703-3-2

Potrzebni zdolni czeladzie sto-larscy. Mikołajewska 99. 6676-3-2

Potrzebna ławki szkolne. Szko-ła M. Koeltz, Sosnowa № 3. 6679-3-2

Przyjmuję suknie, kostiumy i okrycia damskie. Wykonujęm po krawiecku. Ceny umiarkowane. Ul. Przejazd 76-8. 6652-3-3

Pokój umeblowany na dwie osoby potrzebny zaraz lub od 15 października. Wiadomość Zie-lona 12-24. 6688-2-2

Potrzebny jest pokój umeblo-wany z usługą na parterze lub I-em piętrze. Łask. oferty pod H. M. 200 w „Rozwoju”. 6744-3-1

Piwiarnię zaraz sprzedam z po-wodu zmiany interesu. Wi-dzewska 143. 6731-3-1

Potrzebne uczenie do prasowa-nia. Francuska 22. 6732

Piekarskie urządzenie bardzo tanio do sprzedania. Główna № 52 sklep. 6686-2-2

Sklep i pokój do wynajęcia za-szaz. Wiadomość w piwiarni. Przejazd 61. 6647-3-3

Sklep kolonialno-tystrybucyjny do sprzedania. Ulica Wólczańska № 83. 6677-3-2

Szafa dębowa, jasna, mało uży-wana okazynie do sprzedania. Widzewska 127-18. 6695-2-2

Szafa dębowa masywna do sprze-dania zaraz. Grabowa № 25, m. 20. 6728-1-1

Sklep kolonialno-tystrybucyjny do sprzedania. Ulica Konstau-tyowska № 80. 6716-3-1

Sklep kolonialno-tystrybucyjny do sprzedania z powodu cho-roby żony. Widzewska 129. 6704-3-2

Susarz na reperacje wyżyma-czek i maszynek do mięsa po-trzebny zaraz. — Czarnolewski. Zawadzka 14. sklep. 6737-2-1

Uczelna gospodyni - kucharka znajdzie dobre miejsce. Do-wiedzieć się może u gospodarza. Przejazd 45. 6717-3p1

Urządzenie sklepowe zaraz do sprzedania. Wiadomość ulica Placowa № 3. 6711-2-1

Uczniów-terminatorów poszuka je siusarna, Orla 23. 6662-3-3

Wyjeżdżając, sprzedam maszy-nę do szycia. Widzewska 90 m. 42. 6696-3-2

Z powodu zmiany interesu sprze-dam trzy place dosyć duże, w Nowych Chojnach. Wiadomość ulica Zielona № 16 u stróża do-mu w każdą niedzielę przed po-ludniem. 6591-3-3

Zach pokojów z kuchnią poszu-kuję od 1 stycznia 1911 r. Oferty z oznaczoną ceną składać u stróża domu przy ul. Skwerowe № 10. 6694-3-2

Zagubione dokumenty.

Albina Gaweńska zagubiła pasz-port, wydany z pow. Gostyń-skiego. 6714-3-1

Adam Kołodziej zgubił pasz-port, wydany z gminy Krokocice, powiatu sieradzkiego. 6654-3-3

Franciszka Barczak zagubiła paszport, wydany z gm Gorz-kowice, pow. piotrkowskiego. 6650-3-3

Lucya Wędzik zgubiła kartę od paszportu, wydaną z fabryki Wołyńskiego. 6707-1-1

Skradzono paszport, wydany przez wójta gminy Łęczno, pow. piotrkowskiego, na imię Ma-ryanny Brzińskiej. 6723-3-1

Skradzono książeczkę legity-macyjną, na imię Leonarda Dziabczyńskiego, wydaną z magi-stratu m. Łodzi. 6683-3-2

Tomasz Pawełczyk zagubił kar-tę od paszportu, wydaną z fa-bryki Baucha. 6710-1-1

Władysław Mikolajczyk zagu-bił kartę, wydaną z fabryki Gliemana. 6671-3-3

Zaginął kwit od paszportu, wy-dany z fabryki Henryka Ka-dlera, na imię Antoniego Gierasa. 6667-3-2

Zaginęła karta od paszportu na imię Wojciecha Wojdery, wy-dana z fabryki A. Ossera. 6682-3-2

Zaginęła książeczka legityma-cyjna na imię Katarzyny Go-lińskiej, wydana z magistratu m. Łodzi. 6689-3-2

Zaginął paszport na imię Tekli Dumina, wydany z gm Kleczew. 6683-3-2

Zaginął paszport na imię Leona Królikowskiego, wydany z gm. Piśno, sub. kaliskiej. 6693-3-2

Zaginęła karta od paszportu na imię Stanisława Jerzyny, wy-dana z fabr. Domałowicza. 6714-3-1

Zaginęła karta od książeczki legitymacyjnej na imię Andrze-ja Wróblewskiego, wydana z fa-bryki Gustawa Szreiera. 6729-1-1

Zaginęła karta od książeczki legitymacyjnej, wydana z fa-bryki Szultza i Fuksa na imię Stanisława Keller. 6741-1-1

Zaginął paszport, wydany z Pa-bianic na imię Antoni Niech-skiel. 6727-3-1

Zaginął paszport na imię Stani-sława Cybulskiego, wydany przez wójta gm. Kowale Pańskie w pow. tureckim. 6745-3-1

Zaginął paszport na imię Mar-cyanny Chartlińskiej, wydany z m. Czystochowy. 6655-3-2

Zaginął paszport na imię Jakó-ba Barabasza, wydany z gmi-ny Rebacz. 6666-3-3

Zaginęły 2 weksle sola, jeden na 200 i drugi na 400 rubli z podpisem Fryderyka Giltnera. Ostrzega się przed nabywaniem takich, gdyż są nie ważne. 6656-3-2

Zaginął paszport, wydany z gm. Kowale-Pańskie, pow. turec-kiego, na imię Alfonsa Sarni-kowskiego. 6660-3-3

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Buketa, na imię Natalii Ostrowieckiej. 6659-3-3

MASŁO syberyjskie, eksportowe, uznane za najlepsze,
Swój własny kantor na Syberii!

polecza Dom Handlowy
„Bracia Kieszkowscy”
Piotrkowska 215.

Zarząd drogi żelaznej Fabr.-Łódzkiej

niniejszem podaje do powszechnej wiadomości, że na stacji towarowej Łódź-Fabr. w d. 13 października n. st. 1910 r., o godz. 10 rano, na zasadzie artykułu 84 Ogólnej Ustawy rosyjskich dróg żelaznych, będą sprzedane z głośnej licytacji nie wykupione przez odbiorców towary, przybyłe za frachtami: Ząbkowice W. 19675 węgiel kamienny, kopalnia „Antoni” dla H. M. Liebermana; Ząbkowice W. 57126 węgiel kamienny, Grodzieckie Towarzystwo kopalni węgla i zakładów przemysłowych; Dąbrowa W. 150763 węgiel kamienny, kopalnia „Flora” dla Fridmana; Dąbrowa W. 151508, 151243 miał węglowy, Huta Bankowa dla Paryzera w Andrzejewie; Kijów-miasto oddział Podolski Pol. Z. 19292 deseczki olszowe, S. Czerewacki, zaliczenie 3 rb. 60 kop.; Warszawa-miasto Nad. 419245 koniak, Maliniak, zaliczenie 31 rb. 23 kop.; Sewastopol Ros. T-wo Żegluga i Handlu 5475 i 5473 konfitury i kompoty, Tow. Abrykosowa, zaliczenie 41 rb. 56 kop. na przesyłce № 5475; Tyflis tow. Zak. 19541 konfitury z czeresni, Aleksander B. Melikow; Tyflis tow. Zak. 19497 konfitury owocowe, A. Wartanow; Aleksandrowskie Wrota R. Or. 153860 i 154501 konserwy rybne, B. Dauman; Nowo-Radomsk W. 74194 skrzynki i beczki próżne, wysyłający Rudka, zaliczenie 8 rb. 25 kop.; Czarny-Ostrów Pol. Z. 7126 miód, wysyłający I. Malamud.

W razie, gdyby licytacja w dniu wyżej oznaczonym do skutku nie doszła, to powtórna ostateczna sprzedaż odbędzie się na stacji Łódź-Fabr. dnia 14 października n. st. 1910 r., o godz. 10 rano. 2599-1

!!!Ważne dla panów palących!!!

Skład wyrobów tabacząnych i gilz

Józefa Drabikowskiego,

al. Piotrkowska № 113 w podwórzu 2585

sprzedaje z ustępstwem od 10 do 20%

№ 5245.

Obwieszczenie.

DYREKCJA

Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi

W zastosowaniu się do § 22 Ustawy, podaje do powszechnej wiadomości, iż zażądane zostały pożyczki na nieruchomości:

1) pod № 288a przy ulicy Szkolnej, przez Majera i Szajndłę małżonków Białostockich, pierwotna 22,000 rb.;

2) pod № 1073a przy ulicy Widzewskiej, przez Rozalię Barcińską, pierwotna 35,000 rb.

3) pod № 1070, 1071, 1072 przy ulicy Tylnej, przez firmę „Przemysł wełniany S. Barciński i S-ka”, pierwotna 250,000 rb.

4) pod № 270x przy ulicy Długiej, przez Klemensa Elsnera, pierwotna 40,000 rb.

5) pod № 34 przy ulicy Zachodniej, przez Mikołaja Cakumakisa, pierwotna 11,000 rb.

Wszelkie zarzuty przeciwko udzieleniu zażądanych pożyczek stowarzyszeni zechcą przedstawić Dyrekcji w przeciągu dni 14 od daty wydrukowania niniejszego obwieszczenia.

Łódź, dnia 25 września (8 października) 1910 r. 3601

K. Więckowski

p. adwokat. przys.

Konstantynowska 33, m. 2.

Przyjm. do 10 r. i od 4-7.

3702-10-7

LECZYI KROJU SUKIEN i okryć damskich oraz bielizny damskiej i męskiej udziela mistrzyni cęchu krawieckiego; wydaje patenty. Ceny przystępne. Wiadomość w monopolu, Spacerowa 43, lub w mieszkaniu monopolowem, Andrzeja № 11. 34163

Sprzedam

bardzo tanio palto zimowe mało-
używane dla chłopca lat 12-13.
Skiadowa № 36, m. 14. 249933

Meble mało używane

sprzedam za bezcen byle zaraz:
garnitur salonowy, gabinetowy, 2
trema, obrazy olejne, biurko, zegar
duży, kredens ozdobny, 12
krzesel, stół, 2 łóżka z materaca-
cami, bielizniarkę, toaletkę, umy-
walnię z marmurem, szafki nocne,
otomane, 2 szafy do ubrania,
biureczko damskie, ekran, słupki,
gramofon, kredens kuchenny, pral-
nię domową oraz różne drobniaki.
Nawrot № 44 m. 3. 3384-15-15

PLAC

z tanimi budynkami kupię lub
wydzierżawię. Wiadomości upra-
sza się składać w adm. „Roz-
woju” sub „Plac”. 2537-33



E. J. Wihan i S-ka
Łódź, Piotrkowska 126, róg Nawrot

W wielkim wyborze gotowe na składzie:

Konfekcya męska

Ubrania marynarkowe	od rb. 9.50 do 28.—
Palta jesienne	„ „ 15.— „ 30.—
„ zimowe	„ „ 16.— „ 48.—
Kurtki	„ „ 10.— „ 18.—
Spodnie	„ „ 3.50 „ 9.—

Konfekcya damska

Saki angielskie	od rb. 12.— do 42.—
Żakiety z czarn. kastoru	„ 16.— „ 38.—
„ pluszowe	„ 20.— „ 65.—
Spódniczki angielskie	„ 3.— „ 20.—
Blazki	„ 2.— „ 14.—
Halki	„ 1.50 „ 14.—

Konfekcya dziecienna

Paletka	od 5.— do 12.—
Ubranka	„ 3.— „ 8.—
Kurtki	„ „ 9.— „ 16.—
Szynele	„ „ 16.— „ 30.—

2595

ZAKŁAD
TAPICERSKO-
DEKORACYJNY
W. Przeździeckiego
Łódź,
Ulica Wólczańska 87. 3462-4-1

Na sezon jesienny poleca: halki,
serdaki, rękawiczki, poń-
czochoy, skarpetki wełnia-
ne i t. p.

Kazimiera Jarocińska

Piotrkowska 123.

Wielki wybór kaloszy Peter-
sburskich „TREUGOLNIK”
po bardzo niskich cenach.
2475-3-2

Urząd gminy Wróblew

pow. sieradzkiego, wzywa uro-
dzonych od 19 września (1 paź-
dziernika) 1888 r. do 19 września
(1 października) 1889 roku, za-
mieszkałych w Łodzi i okolicy,
zapisanych do ksiąg ludności sta-
łej w gm. Wróblew, ażeby w dn.
15/28 października 1910 r. stawili
się w Sieradzu dla odbycia po-
winnosci wojskowej. 2559-3-2

Dwie maszyny Singera, gramofon z płytami,

rower, stół, 6 krzesel i różne
inne rzeczy, wszystko mało uży-
wane, a więc w dobrym stanie
za tanio do nabycia. Ul. Wól-
czańska № 91, m. 36. Ra-
no do godz. 10-ej, po południu
od 3-ej do 6-ej. 2593-3-1

Pracownia Damskich Sukien i Kostymów

„STANISŁAWY”

Przejazd 48, m. 11,

2-e piętro, wprost schodów.
Wykonuje roboty elektryczne po-
dług największych zurnali. 2419

LEKCYE
języka polskiego i francu-
skiego dla dzieci oraz osób do-
rosłych. Kursy dla cudzoziem-
ców. Metoda ułatwiona.
Tam też mogą się zgłaszać oso-
by, zaniebane w edukacyi. Ulica
Długa 83, I piętro. 34804

Dbajac?

o swoją figurę i estetykę,
czyż można się ubierać w lan-
deta damska u niefachowców
????????????????????
Najpewniej zamówić w zna-
nym magazynie ubiorów damskich
DRABIKOWSKIEGO, ul. Piotr-
kowska, № 163,

okrycia, futra i kostyminy.

Wykonuje najtęklejszym
krojem z własnych i powierzonych
materiałów a nawet na spłaty
miesięczne. Tamże można
dostać wypróbowane fasony z bi-
bułki. 2489-6-2

Baczna uwaga!

Mam do sprzedania: karczemną
osadę niedaleko granicy pruskiej,
gub. kaliska, z patentem na pro-
wadzenie karczmy. Domy, place,
a także sklepy kolonialno-galan-
teryjne i reżyniczne, oraz piwiarnie—
na bardzo dogodnych war-
unkach. Wiadomość: Piotrkow-
ska 124, m. 17, wejście od Na-
wrot. Od 3-7 po poł. 2581

Piękność to potęga!



Na **PIĘGI, PRYSZCZE, WAGRY,**
mokre i suche **LISZAJE, KROSTY**
i wszelkiego rodzaju nieczystości skó-
ry jest wiele różnych środków, lecz
skutecznie działających bardzo mało.
Kto chce otrzymać prawdziwie rady-
kalny środek kosmetyczno-leczniczy,
niech żąda rozpowszechnione i uznane
nie przez powagi lekarskie

MYDŁO ks. KNEIPPA

z napisem na każd. etyk. reprezent. i powyższą ety-
kieta. Bez tego podp.—falsyfikaty. Po 40 kop. ka-
wałek sprzed. wszystk. apt., skl. apt. i perfumerye.
Reprezentant: M. Niedźwiedz, Warszawa, Wspólna 5. 1983

Zaraz do wynajęcia POKOJ dla inteligent- nej osoby,

tam też potrzebny korepetytor
dla uczniów szkół rządowych.
Długa 123, m. 5. Od 4-6. 2575

Ziemia na działki do sprzedania 2579

przy udziale Banku Włocław-
skiego lub Towarzystwa Kredy-
towego Ziemińskiego, a także za
gotówkę.

Wiadomość: we Włocław-
ku ul. Kaliska № 1 w biur-
ze Spółki Ziemińskiej
Kujawsko-Dobrzyńskiej.

WDOVA 67-letnia

po adwokacie przysięgłym są-
dów polskich, pozostając bez
środków do życia, poleca się
miłosierdziu publicznemu. Adres:
Bałuty ul. Spacerna № 13, m. 2
Józefa Lambert—lub w admini-
stracyi „Rozwoju”. 2583-3-1

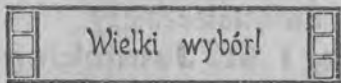
Przejazdy do War- szawy zbyteczne.

Załatwianie sprawkówn w firmach
rolniczych, handlowych, przemysł-
owych, interesów w biurach, zle-
ceń u osób prywatnych. Warszawa
Rakowski, Żórawia 45. 3484 12-3



Największy wybór!

Kostiumy	od 12.— do 56.—
Palta jesienne	„ 14.50 „ 24.—
Bluzki wełniane	„ 2.80 „ 6.50
Halki alpagowe	„ 1.30 „ 7.—
Halki jedwabne	„ 5.— „ 18.—



Sukien. dla dziewcz.	od 2.— do 7.50
Paltociki „ „	„ 4.50 „ 14.—

Kolnierze i Mufki

skunksowe, imitacje nurków, murcele i t. d. od najtańszych do najdroższych
od Rub. 4.50 do Rub. 80.—

SCHMECHEL i ROSNER

Łódź, Piotrkowska 100.

3508

RESTAURACJA

2589 1

HOTEL POLSKI

PIOTRKOWSKA № 3,

poleca od godz. 10 śniadania gorące po 25 kop.

Obiady do godziny 4-ej. Napoje miejscowe i zagraniczne w najlepszych gatunkach. Piwo Anstadta, Waldschleschen i Pilsner oryginalny. Wszelkie obstalunki na miejscu i na miasto wykonywa smacznie, elegancko i tanio.

W niedziele i czwartki **wymienione flaki** garnuszkowe.



FABRYKA BAMBUSOWO-KOSZYKARSKA Walentego Przybysza

w Łodzi, Widzewska 5,
(róg Średniej).

Nagrodzona wieloma medalami.

Specjalność: **Kosze do fabryk.**

Wyrobiam:

Mebłe bambusowe pluszem kryte,
 Mebłe bambusowe matą kryte,
 Bambusowe etażerki,
 Bambusowe stoły do kwiatów,
 Bambusowe garnitunki dziecięce,
 Bambusowe parawany,
 Bambusowe ekrany,
 Kosze do podróży,
 Kosze do bielizny,
 Kosze do papieru, kosze walczone,
 Kosze do żywych kwiatów,
 Kosze do robionych kwiatów,
 Mebłe ogrodowe, mebelki dla lalek,
 Koszyczki do bułek,
 Kosze wszelkiego gatunku na ob-
 stalunek gotowe dla pp. piekarzów.
 Fabryka na **Widzewskiej**
№ 5 przyjmuje wszelkie obsta-
 lunki, z dokładnem wykończeniem,
 po możliwie najniższych cenach.
 2236r16

Akuszarka A. Trankler

Benedykta 10,

przyjmuje panie na słabość, u-
 dziela porad, niezamoznym ustę-
 pstwa. Dyskreccya ścisła. 12-r-20

Nauczyciel progimnazjum

przygotowuje do szkół: handlo-
 wych, gimnazjum i przemysłowej.
 Udziela lekcyj osobom dorosłym.
 Widzewska 32, m 4. Wiadomość
 od 12 1/2 do 1 1/2, rano i od 7 — 6
 wieczorem. 356R-3 1

TOWARZYSTWO ROLNICZE

Łódź, Widzewska 50, tel. 15-21,
 dostarcza do domów: **węgiel,**
kartofle, marchew dla koni,
owies, siano i t. p.
 2531-3-2

WARSZAWSKIE AKCYJNE TOWARZYSTWO POŻYCZKOWE LOMBARD

Filia I ulica Zachodnia № 31,
 Filia II ul. Pasaż Majera № 11,
 Zawiadamia, że w miejscowej sali
 licytacyjnej, przy ul. Zachodniej
 № 31, w d. 27 października (9 li-
 stopada) r. b. i dni następujących od-
 bywać się będzie **licytacja** na
 sprzedaż zastawów (z obydwoch
 filii), we właściwym czasie nie
 prolongowanych; podczas trwania
 licytacji prolongata zastawów, na
 sprzedaż wystawionych, mająca
 mieć nie będzie.

Wykaz № № zastawów, podle-
 gających sprzedaży, będzie ogło-
 szony w gazecie „Rozwój” 2547

Krawiec Męski M. Wierzbicki

po długoletniej praktyce w War-
 szawie i zagranicą, otworzył za-
 kład przy

ul. Głównej № 9,
 blisko Piotrkowskiej.

Obstalunki przyjmuje z wła-
 snych i powierzonych materya-
 łów **po cenach bardzo przy-
 stępnych.** 2467-4-4

Wiktor BRATKOWSKI

Łódź, Piotrkowska 81,

2297-16

poleca: **plótna na bieliznę, obrusy, serwety,**
ręczniki, chustki do nosa, plótna na rolety,
materace i piernaty, plótna na szyby. —
KOŁDRY WATOWE, koszule, kołnierzyki,
mankiety, skarpetki etc.

BIELIZNA DAMSKA i UCZNIOWSKA.

Poszukujemy natychmiast

Krojczonego damskiego

zdolnej i samodzielnej siły, oraz

Kupca młodego,

jako II-go sprzedającego

do konfekcyi damskiej, rutynowanego
 w obejściu z klientelą.

Posada stała

przy dobrej gaży.

Oferty osob. do 9 rano

Schmechel i Rosner

Łódź, Piotrkowska 100.

2549

Jeżeli chcecie uniknąć

nieprzyjemności, kupujcie damskie okrycia i futra w znanej pracowni

H. TATARKOWSKIEGO

w Łodzi

Piotrkowska 90

dom W-go Th. Stelgeria

Wszelkie zlecenia wykonywane są pod osobistym moim kie-
 runkiem podług najnowszych wiedeńskich i paryskich modeli

W przekonaniu, iż Sz. P.P. zawsze zadowoleni będą wykona-
 niem swych robót, polecam się łaskawej ich pamięci.

Z poważaniem **H. TATARKOWSKI**

2829-4-4

Piotrkowska № 90.

Skład win

M. D. OKOJEWA

ulica Dzielna № 11.

Podaję do wiadomości Szanownej Publiczności, że otrzy-
 małem wielki transport win z czystego soku winnego nie fal-
 syfikowanego. Ceny nadzwyczaj umiarkowane: kop. 40, 50, 60,
 80, rb. 1.00 i 1.50. Wina węgierskie i francuskie od rb. 1.25 do
 rb. 3.00. Wódki słodkie, koniaki ruskie i zagraniczne różnych
 marek. Otrzymałem również wino z gron winnych absolutnie
 bez alkoholu. Ktoby zechciał wina bez alkoholu, proszony jest
 o żądanie takiego wina, gdyż na składzie posiadam i wiele
 gatunków innych win. Kto chce mieć zdrowy żołądek,
 powinien pić wino № 7 czerwone słodkie, nadzwyczaj przy-
 ejmne w smaku, które było stosowane przy kuracyi chorób
 żołądkowych w lazarecie w ciągu 1909 roku z nadzwyczajaj
 pomyślnymi rezultatami. Dobroć wina tego jest zaświadczoną
 przez starszego lekarza № 69 i pieczęcią rządową.

Oliwa do lampek i spławki mego wynalazku palą się
 we wszystkich domach. 1 funt 20 kop., knotki darmo. Oliwę
 również można nabywać w składach: Konstantynowska 13,
 Franciszkańska 60, Piotrkowska 291, Mikołajewska 89, Kaźna
 52, Przędzalniana 56 i Sosnowa 3. 328

Ważne dla pp. kupców branży kolonialnej!

Otrzymując co tydzień świeże transporty **śledzi** an-
 gielskich **Krown Mattfull, Krown Full i Matt-**
full w całych i półbeczkach, polecam takowe po bardzo
 przystępnych cenach.

TEODOR WAGNER

2417-6-5

Piotrkowska 213. Telefon 5.91.

KOWAL

potrzebny

do rolniczej fabryki.

Srednia № 175.

2565-3-2

Pracownia tapicersko-dekoracyjna
Zalesny i Derejski

Łódź, Dzielna 27,

Po długoletniej praktyce w War-
 szawie i w Łodzi u pierwszo-
 rzędnych firm, otworzyliśmy pra-
 cownię wszelkich robót tapicers-
 kich. 3368-8-

Röntgenowski Gabinet dyagnostyczny

pod kierownictwem

D-ra BOLESŁAWA KONA

został otwarty przy ulicy Zachodniej 72.

Godziny przyjęć: od 9 — 11 i od 3 — 7 wiecz. 3296-8-8

Zalecany przez pp. lekarzy

KEFIR B. PATZEROWEJ

Łódź, Paszaj Meyera 5.

Dostawa do domów rano i po południu. 1680

Pasta „CAMELIA“

usuwa Piegę, Pyszcze, Wągrę, Opaleniznę.

Składy: Warszawa: L. Spiess i Syn i H. Welt.

Łódź: L. Spiess i Syn i A. Lipiński.

Zadać wazędzie. 1026d34

ZDROWE CIAŁO! — ZDROWĄ CERĘ! zapewnia i gwarantuje



D-ra OBERMEYERA

usuwa wszelkie nieczystości skóry.

Tysiące podziękowań!!!

Dostać w aptekach i składach aptecznych. 3486-4

II Bałuckie Towarzystwo**Pożyczkowo-Oszczędnościowe**

ul. Żaglewnicka № 31 (Rynek Bałucki)

przyjmuje członków, udziela pożyczki, przyjmuje oszczędności, pożyczki od 25 kop., zarówno od członków Towarzystwa, jak i od osób postronnych i liczy od takich od 4% do 6%. Przyjmuje na członków także osoby, zamieszkałe w mieście Łodzi. Biuro otwarte w dni powszednie od godz. 3 po poł., do 7 wiecz. 3360-4

Łaszy języka francuskiego udziela

3494

rodowity FRANCUZ

w Instytucie Języków Nowożytnych D-ra Kummera

Południowa 3. Piotrkowska 16.

Pracownia „MARTY“

Gorsetów

POLECA:

Gorsety wykonane według najnowszych modeli paryskich od najskromniejszych do najwytwardszych z materiałów krajowych i zagranicznych — po cenach umiarkowanych. 1303r

Pierwsza Chrześcijańska Lecznica chorób zębów i jamy ustnej.

Porada lub wyjęcie zęba 25 kop. Wyjęcie bez bólu lub plomba od 50 kop. Zęby sztuczne od rb. 1 i wyżej. Korony złote i zęby sztywne i wszelkie reperacje po cenach umiarkowanych.

Gutzmana Elikir i proszek do zębów są niezbędne dla utrzymania w czystości jamy ustnej. — Łódź, Przejazd № 8. 2573

Na sezon zimowy poleca

2521-8-1

Koks kowalski

do centralnych ogrzewań

Karol Somya, Łódź, Piotrkowska 192.

Dwie wille w Rudzie Pabianickiej za przystępną cenę są do sprzedania.

O warunkach sprzedaży dowiedzieć się można na krańcowej stacji kolei elektrycznej rudzkiej w bufcie u p. Tomaszewskiego lub w Łodzi, ulica Piotrkowska Nr. 6 m. 5. 2509-3-2

ŚWIATŁOLECZNICZY i ROENTGENOWSKI GABINET**D-ra S. KANTORA**

Specjalność: Choroby skórne, włosów, weneryczne i moczopłciowe.

Krótka № 4.

Leczenie promieniami Roentgena, światłem Finsena i kwarcowym (choroby skóry i wypadanie włosów), prądami wysokiego napięcia (świerzba, hemoroidy). — Elektroliza (radikalne usuwanie szpecących włosów). — Masaż wibracyjny i pneumatyczny podług prof. Zabłudowskiego (niemoc płciowa). — Kaustyka (usuwanie brodawek). — Endo- i cystoskopia (oświetlanie organów moczopłciowych). — Elektryczne świetlne kąpiele i gorące powietrze.

Godziny przyjęcia: 8—2 rano i 5—9 pp. Dla pań osobna poczekalnia. 276r

145. Piotrkowska naprzeciw ulicy Ewangelickiej 145.**Ogólnie znana lecznica chorób zębów**

lekarza d-ty H. Pruss.

Leczenie, plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu.

Specjalne laboratorium techniczne do wprawiania sztucznych zębów.

Specjalność: plomby porcelanowe, plomby złote, złote korony, złote mosty (sztuczne zęby bez podniebienia).

Reperacje i przeróbki sztucznych zębów NA POCZEKANIU.

Gabinet prywatny lekarza d-ty H. Pruss znajduje się przy lecznicy.

Uwaga!! Ceny bardzo niskie! Uwaga!!

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

Gabinet Roentgenowski i Światłolecznicy

D-rów L. Falka, Z. Gołca, i St. Jelnickiego

Wólczańska № 35.

Ogólne i pojedyncze pokoje dla chorych od 2 do 5 rb.; ambulatoryum dla niezamożnych — plac za poradę 60 kop.

Godziny przyjęć od 8—9 r., od 11—12 pp. i od 7—8; w niedziele i święta od 8—10 rano i od 12¹/₂ do 1¹/₂ po południu.Kobiety na choroby weneryczne przyjmuje specjalnie pani Dr. Zand Tennenbaumowa w poniedziałki, środy i piątki od godz. 5¹/₂ — 6¹/₂ po południu. 1738r**Lecznica D-ra A. Steinberga**

BENEDYKTA № 3,

(Stosowanie fizykalnych metod leczenia)

Orthopedia. Mechano-terapia (skrzywienia kręgosłupa, choroby stawów, mięśni i kości). Gimnastyka lecznicza. Pracownia przyrządów ortopedycznych.

Gabinet Roentgenowski. Prześwietlenie i fotografowanie.

Leczenie chorób skórnych.

Gabinet elektro-terapeutyczny. Arsonalizacja. Stosowanie prądów stałych, przerywanych i sinusoidalnych. Elektroliza.

Choroby nerwowe.

Gabinet światłolecznicy. Kąpiele świetlne w gorącym powietrzu. Kąpiele 4-komórkowe (vier-Zellen-Bad). 137r

Dr. Edward Mittelstaedt

mieszka obecnie MIKOŁAJEWSKA № 67

przyj. od 8—9¹/₂ r. i od 5—6¹/₂ pp.

Choroby wewnętrzne i nerwowe. 1429-r

Dr. Feliks Skusiewicz

Choroby skórne i weneryczne

Andrzeja 13.

Przyjmuje od 4—8 po poł.

W niedziele i święta od g. 10—1.

507-d

Specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych i dróg moczowychPrzyjmuje od godziny 8 — 10¹/₂ w południe i od 4 — 8 wieczorem; w niedziele i święta od 9 — 2 w poł. 149r

Dla pań osobna poczekalnia

Dr. B. Rejt,

ulica Środnia № 5.

Centralna klinika chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej No 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. Konsultacja bezpłatna. Wyrwanie zęba 15 kop. Plomba 35 kop. Sztuczny ząb 65 kop. Przeróbka i reperacje sztucznych zębów 50 kop. Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. — Przyjmują tylko skończeni lekarze dentyści. 536d127

ODCISKI

z korzeniem usuwa

Verol

Aptekarza R. PREISMANA.

Sprzedaż w składach aptecznych i aptekach.

Warszawa, Freta 16. 2403 10

Dr. Leyberg
5. długoletni lekarz klinik wiedeńskich ordynuje jako specjal. chorób wenerycznych, płciowych i skórnych codziennie 8-12; 5-8; panie 12-1. Niedziele i święta tylko przed obiadem. **Krótką 5. 1439r**

Dr. L. PRYBULSKI
CHOROBY SKORNE. WŁOSÓW, WENERYCZNE I MOCZOPŁCIOWE I NIEMOCY PŁCIOWE.
Ul. Południowa № 2.
Przyjmuję od godz. 8-1 r. i od 4-8 w., panie od 5-6 po poł. 1430-r

Dr. Jan Cadarski
Akuszerya, choroby chirurg. i kobiece przyjmuje do 10 r. 4-6 po poł.
Ul. Cegielniana 9 m. 4. 2465

Dr. I. Lipszyc
choroby dzieci.
Przyjmuje od 8-10 i od 4-6 pp.
WSCHODNIA № 45. 294

Dr. E. Sonnenberg
Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne
CEGIELNIANA 14.
Od g. 11-1 i 4-7½ w 76r

Dr. J. MAŁOWIST
Choroby dzieci i wewnętrzne.
Godz. przyjęć: 9-10 rano i od 5-6 pp. 2255-10
Mikofajewska 29 Tel 4 43.

Dr. GUSTAWA ZAND-TENENBAUMOWA
CHOROBY KOBIECE. SKORNE I WENERYCZNE (u kobiet i dzieci)
Ul. Wschodnia № 49.
Przyjm. od g. 11-1 i od 6½-8. 3547-r

Dr. B. DONCHIN
Specjalista chorób oczu
ul. Zielona Nr. 11.
Przyjmuje od 9-12 i od 4-7 pp.

Dr. Zofia Garlicka
Nawrot 1.
powróciła. 3472r

Dr. I. KRUKOWSKI
Cegielniana 4,
Choroby płuc.
3108

Dr. Stanisław Lewinson
przeprowadził się na ul.
WSCHODNIA 53, róg Cegielnianej.
choroby wewnętrzne.
Przyjmuje od 9-11 r. i 5-8 pp. 2237-12-9

Dr. D. HELMAN
powrócił.
Choroby uszu, nosa, gardła i krtani
Przyjmuje od 10-12 rano i od 5-7 po poł.
Mikofajewska 4. Tel. 16-00 2990

Dr. Ładysław Michalski
akuszerya i choroby wewnętrzne.
Mieszka obecnie:
PIOTRKOWSKA № 84.
Przyjmuje do 10 rano i od 4-6 po południu. 2415r

Dr. FRANCISZEK KOZIOLKIEWICZ
(starszy) **Telef. 17-14**
Piotrkowska 103
Choroby wewnętrzne, dzieci i kobiece. Przyjmuje od 8-11 r. od 5-8 pp. 1426r

Dr. Rosenblatt
Choroby uszu, gardła i nosa
Piotrkowska 35.
Przyjmuje od 10-11 r. i 5-7 pp. w niedziele od 10-11 r. 1318

Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe
Dr. Stanisł. Piekarski
PIOTRKOWSKA № 115
Przyjm. od 9-10 rano i od 5-8 wiecz. kobiety od 4-5 1331-r

Dr. H. Szumacher
choroby weneryczne i skórne
Nawrot 2.
przyjmuje od 8-10½, i od 6-8 Po poł., panie od 5-6. W niedziele i święta od 8-1 r. 637r

Dr. Wacław Bernard
BENEDYKTA № 9.
Choroby weneryczne, skóry i dróg moczowych.
(9-12 r. i 4½ - 7½ wiecz.) 1761-r

Dr. med. Z. GOLC
Choroby skórne i wener.
Ul. MIKOŁAJEWSKA № 18.
Godz. przyjęć: od g. 9-12 i od 5-7, dla pań od 4-5, w niedziele i święta od 10 do 2 ej. 1877

Analizy lekarskie
chemiczno-bakteryologiczne dla celów dyagnostycznych i higienicznych
przyjmuje w pracowni od 4-7 pp.
Dr. med. St. Bartoszewicz
Zawadzka № 1, d. Scheiblera, m. 11. tel 33 2471-12

Dr. med. W. Kotzin
powrócił.
Ulica PIOTRKOWSKA 71.
Choroby serca i płuc,
przyjmuje od godz 9½-10½ r. i od 4-6 pp. 2019-5

Dr. A. S. Tenenbaum
Chor. wewnętrzne i dzieci.
(Choroby żołądka i kiszki).
Wschodnia № 49.
przyjm. od g. 8-9 r. i 4-6 pp 3542r

Dr. L. KLACZKIN
Konstantynowska 11.
Syphilis, skórne, wener., choroby dróg moczowych.
Przyjm. od 8-1 rano i od 5-8 w., dla dam od 4-5. W niedziele i święta tylko do 1 rano 746r

Dr. Justman
powrócił.
Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi i nerwowymi od 8-10 rano i od 4-6 po poł.
CEGIELNIANA 47 II. 2533

Dr. Aronson
Akuszerya i choroby kobiece.
mieszka obecnie **Pasaż Majera!**
róg Piotrkowskiej
Godz. przyjęcia: 9-11 rano i od 5-7 pp., w niedziele 11-1. 1218r

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych oraz niemocy płciowej
Dr. St. LEWKOWICZ
powrócił.
Leczenie elektrycznością, elektrycznym światłem i masażem wibracyjnym.
Zachodnia 33 (obok Lombar. akc.)
Przyjmuje od 9-1 i od 6-8 w., w niedziele od 9-3 Dla pań od 5-6 wiecz. 114r

Dr. Pieniążek
powrócił. 2569

Dr. TOMASZEWSKI
PRZEJAZD 6/II,
powrócił. 2561-2

Dr. med. Aleksander FABIAN
Dyrektor Zakładu leczn. „Chojny“
przyjmuje codziennie w Łodzi od 4-7 po południu.
ul. Rzgowska № 3 (róg Górnego Rynku). 2251r
Choroby nerwowa i wewnętrzne.

Dr. H. Sadkowski
przeprowadził się na ulicę **Piotrkowską 120.**
Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszki).
Do 9 rano i od 4 do 6-jej po poł. (z wyjątkiem świąt i niedziel). 2500

Dr. I. Silberstrom
Ul. Promianada 13 róg Benedykta
Choroby weneryczne (syphilis) i moczopłciowe, skóry i włosów. Usuwanie zbytecznych włosów. Przyjmuje: 8-8½ r. od 12-2 ej po południu i op 4½-8 w Panie: 4½-5½ po poł. W niedziele: do 2-jej po poł. 241r

Dr. Ark. Goldenberg
ul. Nawrot № 38
róg Widzewskiej. Przyjmuje codziennie od 8½ do 9½, rano i od 4 do 6 po poł. W niedziel i święta tylko 8½-9½, rano. CHOROBY DZIECI I WEWNĘTRZNE — AKUSZERYA. 1812r

Dr. Sołowiejczyk
Andrzeja № 4.
DZIECIENNE I WEWNĘTRZNE CHOROBY. SPECJALNIE CIERPIENIA PIERSIOWE. 3330r
Przyjmuje: 9-10 rano i 5-6 po poł.

Dr. L. Przedborski
powrócił.
Przyjmuje z cierpieniami gardła nosa i uszu od 8-10 rano i od 4-7 po południu.
Wschodnia 69, róg Dzielnej. 3318-15

Dr. Jelnicki
ul. Andrzeja 7
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Godziny przyjęć: panowie od g. 9-11 r. 15-8 po poł., panie 4-5 po poł.: w niedziele i święta 8-12 r. 1463r

Specjalista chorób włosów, skórnych (piegi) przyszłe na twarzy) i wenerycznych (syphilis)
Dr. S. SZNITKIND
SREDNIA № 2.
Leczenie elektrycznością, masażem i kosmetycznym.
Przyjmuje od 8 do 2-jej po poł. i od 4 do 9 wiecz. 469r

WODA Ziołowa do włosów „Kascha“
Stuttgarckiego Chemiczno-Kosmetycznego Laboratorium — jest najlepszym środkiem do pielęgnowania włosów, przeciw łupieżowi i wypadaniu włosów oraz dla wzmocnienia cebulek włosowych **niezbędna.** — Cena flakonu rb. 1.50. — Żądać we wszystkich aptekach, składach aptecznych i perfumeryach.
Główna sprzedaż w Łodzi w Tow. Akc. 2331
L. SPIESS i SYN, Piotrkowska 107
Reprezentacja na całą Rosję
H. Neumann, Łódź, Piotrkowska 89, tel. 16-20.

GLYCÉROPHOSPHATE GRANULÉ ROBIN
Glycerofosfat ziarnisty ROBIN'A
GLYCEROFOSFAT WAPNIA I SODY
Stosowany w szpitalach paryskich
Wzmacniający system nerwowy
Wskazany przeciw krzywicy, słabości kości w okresie rośnięcia u dzieci, podczas karmienia i ciąży, i przeciwko neurastenii, przeciążeniu umysłowemu i t. p.
Przyjemny w smaku łączy się w małej ilości mleka lub wody.
Dla dotkniętych cukrową chorobą wyrabia się w formie pastylek
Wstrzegać się bezwzględnie od nadmiernej konsumpcji
Sprzedaz w aptekach i w większych składach aptecznych.

DR. B. LOWENSTENNA FOSMOZA
NAJLEPSZA MAŁKA ODŻYWCZA
Dla dzieci, matek, rekonwalescentów, osób nerwowych i starców. FOSMOZA zapewnia prawidłowy rozwój krwi, kości i mięśni. Niezbędny pokarm dla dzieci w okresie ząbkowania i rośnięcia.
Liczne opinie Pp. Lekarzy i Ordynatorów szpitali dołączają się do każdego pudełka. Dostać można w aptekach i składach aptecznych. **Cena pudełka 1 rb. 2481-18-2**

V-te Łódzkie Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe
Spacerowa № 27.
Przyjmuje członków, wydaje pożyczki do 300 rb. przyjmuje wkłady: bezterminowe na 4%, 3-miesięczne na 4½%, półroczne na 5% i roczne na 6%. Procenty liczy od dnia wpłaty.
Biuro otwarte od 10 do 2-jej codziennie, a w Poniedziałki Czwartki i Soboty i od 5 do 7-jej wieczorem. 340-46

Dla wygody Szanownych moich Klientek zaowadziłam w moim salonie fryzjerskim
telefon № 16-20.

Specjalny zakład fryzjerski dla Pań
Anna Neuman, Łódź, Piotrkowska 89.
UWAGA: Życzącym sobie wyuczyć się damskiego fachu fryzjerskiego — udziałem lekcji. 2948-10-4

Maszyny do mieszania betonu 7 różn.
dla wszelkich materiałów i każdej produkcji.
ŁAMACZE, WALCÓWKI, PRASY do wyrobu płyt granitoidowych, **MASZyny** do wyrobu cegieł za pomocą sił motorowych.
Specjalna Fabryka Maszyn
D-r Gaspary i S-ka, Markranstaedt (Saksonia).
Prosimy odwiedzić naszą fabrykę.
2796-13 12 Katalog № 241 darmo.



Tow. Akc. Zakładów Zyrardowskich

ul. Piotrkowska № 87.

Ostatnie Nowości

Dział Bielizny Damskiej

KOSZULE dzien. i noc.
płóc., mad., batyst.

PANTALONY „ „ „
KAFTANIKI „ „ „
MATINKI „ „ „
SPÓDNICZKI „ „ „
SZLAFROKI „ „ „
STANICZKI „ „ „

Dział Bielizny Męskiej

KOSZULE dzienne i nocne

PÓLKOSZULKI
KALESONY
KOŁNIERZE
MANKIETY
KRAWATY kraj. i ang.

Od najskromniejszych do najwykwintniejszych.

2571

Dla Przemysłowców i Amatorów!

Grunt na rogu szos Pabianickiej i Tuszyńskiej, obszaru 60 morgów polskich, ma być rozparcelowany na działki dla zakładów przemysłowych i domów mieszkalnych na dogodnych warunkach spłaty. Bogaty w wodę, ma spadek, plac targowy, miejsce pod budowę szkoły i przystanek tramwajowy.

Grunt będzie otoczony przy obydwóch szosach aleją drzew. Przywózka i wywózka materiałów z dworca w Chojnach. **Cena placów** od 300 rb. Także park około 6-10 morgów jest wart nabycia.

Szczegóły u Piotra Hasenclewera, Ruda Pabianicka.

2405-5-3



Poco?

niszczyć ręce przy praniu bielizny, ręczny aparat za 90 kop. pierze prędzej i lepiej niż ręce, nie niszcząc bielizny! Żądajcie prospektów! Do nabycia we wszystkich składach gosp. dom. Główna sprzedaż: H. Zakheim, Warszawa, Ogrodowa 8, telef. 129 93. Potrzebni agenci. 2335 5



Remiza BRISTOL

Właśc. A. NEUMANN (dawn. Bartosz), wynajmuje eleganckie karety, powozy etc na godziny, dnie i miesiące dla jazdy po mieście, do miast sąsiednich i na polowanie po cenach umiarkowanych. Staranna obsługa! Ul. Piotrkowska № 119, telefonu № 1053 2849r

BAŁUCKIE TOWARZYSTWO WZAJEMNEGO KREDYTU

w Bałutach pod Łodzią, ul. Zgierska 64,

załatwia następujące, ustawą przewidziane, operacje bankowe:

- dyskontuje członkom Towarzystwa weksle handlowe;
 - udziela członkom Towarzystwa pożyczki pod zastaw papierów procentowych publicznych;
 - uskutecznia kupno i sprzedaż papierów publicznych;
 - inkasuje weksle, wylosowane papiery i kupony; e) wydaje przekazy na różne miejscowości Rosji i zagranicę;
 - przyjmuje wkłady pieniężne od członków Towarzystwa i od osób obcych i płaci od 4% do 6%;
 - asekuruje 5% rosyjskie pożyczki premiove od amortyzacji.
- Biuro otwarte w dni powszednie od 10 rano do 3 pp. 1564r29



3286-18

8-10 Klasowy Zakład Naukowy Żeński
z programem męskich gimnazyów klasycznych

Zofii Libiszowskiej

przy ulicy Zawadzkiej Nr. 37,

przyjmuje zapisy nowych uczennic codziennie od godz. 10-ej rano do 5-ej po południu, z wyłączeniem świąt i niedziel. — W bieżącym roku szkolnym otwarta zostaje klasa V-ta. Lekcje i egzaminy wstępne rozpoczynają się 1-go września. 2984—d 16

MASŁO

a mianowicie: **Krajowe, Litewskie i Syberyjskie** na beczki, pudy i funty — poleca

Skład Masła
O. TAUCHERT, Piotrkowska 117.

DOSTAWA DO DOMÓW SKLEPOM RABAT.
III CZYSTE NIEFAŁSZOWANE MASŁO KROWIE III 3402

MIĘDZYNARODOWE TRANSPORTOWANIE MEBLI 440

M. LENTZ, Widzewska 77.

№ telefonu 14-36.

Przeprowadzki w miesiąc i do wszystkich miejscowości w świecie bez przeladowania
Opakowanie i przechowywanie mebli.
Dostawa i odstawa towarów. Dostawa węgla i drzewa rozpałowego. Przewożenie kas ogniwo-trwałych

Lokal Fabryczny

18 łokci długi i 12 szeroki z elektrycznym kompletnym urządzeniem z motorem 4-konnym i 1 pokojem na kantor zaraz lub od 1/14 października do wydzierżawienia

A. Zachert, Senatorska № 3.

2469 d

ODEON

PRZEJAZD 2. Tel. 15 81.

W NIEDZIELE, 9 b. m. — od godz. 2½ po południu

Biała Niewolnica

Sprzedaż biletów dla dzieci i uczącej się młodzieży wstrzymana.

2587